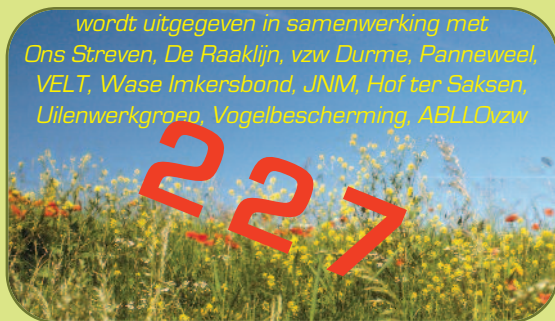




# HET GROENE WAASLAND

wordt uitgegeven in samenwerking met  
Ons Streven, De Raaklijn, vzw Durme, Panneweel,  
VELT, Wase Imkersbond, JNM, Hof ter Saksen,  
Lilienwerkgroep, Vogelbescherming, ABLLOvzw



COÖRDINATIE & BEHEER

Ablo vzw

Tweemaandelijks natuur- en milieutijdschrift 42ste jg - nr 3 - oktober 2022 - nr 227

## NATUUR EN MILIEU



*klimaat , koelte, ... p10*



*Opnieuw otters ? p03*



*kalender p33*



*Waas landschap bewaren (Tielrode) p07*



*voorhije activiteiten p26*



*natuurruimte vzw Durme  
geopend p32*

## IN HET WAASLAND



## HET GROENE WAASLAND VAN VIJF NAAR VIER

*Vanaf 2022 verschijnt 'Het Groene Waasland' 4 keer per jaar.*

*Telkens in het begin van februari, mei, oktober en december.*



### SAMEN VOOR MEER BOS IN HET WAASLAND

Geniet jij ook zo van een ontspannende boswandeling? Van de frisse lucht? Van een schattig eekhoortje dat tegen de stam omhoog loopt of een vogelconcert in de ochtend? Geef dit najaar dan samen met de Oost-Vlaamse Bosgroepen een BOOST aan nieuw bos in het Waasland. Met jouw hulp maken zij de streek 4 voetbalvelden bos rijker.

**Bossen zijn essentieel: een wandeling in het bos verlaagt je stressniveau, de bomen zuiveren de lucht en in warme zomers is het er enkele graden koeler en vochtiger. De Bosgroepen ondersteunen boseigenaars bij alles wat komt kijken bij het hebben of aanleggen van dat bos. Met BOOST geven zij een duwtje in de rug aan bosuitbreiding. Zo werd er al 12 hectare nieuw bos aangeplant in Oost-Vlaanderen.**

*Ga naar*

[www.hetgroenewaasland.be](http://www.hetgroenewaasland.be)



*en klik op **KLIK** voor meer info over artikels en aanverwante websites*



*Een lang en lastig website adres kan je sneller vinden via de **KLIK**-pagina!*



[www.hetgroenewaasland.be/klik](http://www.hetgroenewaasland.be/klik)

**Dit jaar is het Waasland aan de beurt.** Samen met de inwoners van onze streek willen de Bosgroepen de aanplant van 2,3 hectare nieuw bos realiseren, iets meer dan 4 voetbalvelden groot. Daarvoor is BOOST op zoek naar jouw steun. Je kan heel eenvoudig enkele vierkante meters bos helpen realiseren. Per 2,5 euro die jij schenkt, plant BOOST 1 m<sup>2</sup> klimaatrobuust bos aan. Met een gift van 40 euro zorg je dus voor de aanplant van 16 m<sup>2</sup> bos! BOOST werkt hiervoor samen met de Koning Boudewijnstichting en de Vrienden van de Bosgroepen, enkele sympathisanten die een fonds oprichtten om projecten zoals deze te ondersteunen.

Meer info op [www.boostvoorbos.be](http://www.boostvoorbos.be).

Zorg jij ook voor nieuw bos in het Waasland? Doe vandaag nog een gift op BE10 0000 0000 0404 (Koning Boudewijnstichting) met de gestructureerde mededeling 623/3709/10026. Giften vanaf 40 euro zijn fiscaal aftrekbaar.

**B e d a n k t !**

Klaar om te bebossen? **BOOST** geeft jou dat extra duwtje in de rug!

[Kom alles te weten](#)

**OPNIEUW OTTERS IN DE VALLEIEN  
VAN DURME, MOERVAART EN  
SCHELDE?  
MET ÚW STEUN KAN HET!**

**Beste sympathisant,**

Sinds een tweetal jaar voelt een mannetje otter zich thuis in onze regio. Hij duikt regelmatig op van de Moervaartvallei in Eksaarde, Lokeren tot aan het Donkmeer in Berlare. Het gaat hier altijd over hetzelfde mannetje (herkenbaar aan 1 oog dat op wildcamera oplicht) en die pionier is naarstig op zoek naar een vrouwtje.

**Natte natuur zit in ons DNA**

De otter staat aan de top van de voedselpiramide en leeft graag in de buurt van rivieren en moerasen. Onze Moervaart-, Durme- en Scheldevallei en de omgeving van het Donkmeer herbergt heel wat van die natte natuur. Waardevolle natuur die ons enerzijds helpt om lange periodes van droogte te overbruggen en anderzijds zorgt voor een stevige buffer bij hevige regen. Om nog maar te zwijgen over de unieke fauna en flora.

**Kwetsbare natuur in de strijd tegen klimaatsverandering**

Vzw Durme beheert heel wat van die natte natuur in de regio. Natuurgebieden die werken als een spons en zo meehelpen in de strijd tegen het opwarmende klimaat. Daarnaast wil vzw Durme de komende jaren meer dan 10 hectare nieuw (moeras)bos aanplanten en op die manier CO2 vastleggen of 'capteren'.

Samen met u wil vzw Durme die kwetsbare natuur behouden, beschermen en uitbreiden voor onze otter die zich - na lange afwezigheid - thuis begint te voelen in onze natuurgebieden. Zijn aanwezigheid bewijst dat het hele gebied gezonder wordt.



©Ronald Messemaker

Wilt u ons helpen? Bouw dan samen met ons mee aan een groter, geschikt leefgebied voor deze iconische soort. U kiest zelf hoe u bijdraagt aan het herstel van onze natuur voor de otter. Elke gift is welkom.

**Met 45 euro koopt u 500 m<sup>2</sup> natte natuur.**

**Met 70 euro helpt u mee de natuurwaarden verder te herstellen.**

**Met 100 euro kunnen we die 500 m<sup>2</sup> natte natuur kopen, herstellen én optimaal inrichten als leefgebied voor de otter.**

Uw steun verzekert meer natte natuur, een grotere buffer tegen ons veranderend klimaat én een beter leefgebied voor otter. Kunnen wij op u en uw gift rekenen?

**Alvast heel erg bedankt daarvoor,**

*Thomas Van Lancker  
Verantwoordelijke natuurvererving en bosuitbreiding, Vzw Durme*

Vanaf 40 euro per jaar krijgt u van vzw Durme een fiscaal attest waardoor u via de belastingen 45% van uw gift terugkrijgt. Als u 40 euro geeft, komt dat voor uzelf dus op maar 22 euro.

**Bedankt!**

Vzw Durme Rek nr : BE52 0012 2999 0009  
mededeling GIFT VOOR MEER NATUUR



© Joris Everaert





## INFOAVOND OVER DE DURMETUIN EN DE FAMILIE WITTEBROODT

**De Durmetuin is een natuurmonument van Tielrode. In ons dorp wordt dit prachtige park 'den hof van den generaal' genoemd.**

Generaal-Majoor Arthur Wittebroodt vestigde zich na de eerste wereldoorlog met zijn gezin in de Gentstraat. Kleinzoon Christian bouwde de mooie tuin uit tot een gigantische levende verzameling van eikensoorten. Wereldwijd zijn er meer dan 500 rassen. Daarvan zijn er in de nationale plantentuin van Meise een honderdtal te zien. De mensen van Tielrode worden extra verwend, want de collectie in de Durmetuin is groter dan die van Meise.

In het park van 18.000 vierkante meter kun je niet minder dan 130 verschillende eikensoorten ontdekken. Maar er is veel meer te beleven. In honderd jaar tijd is de tuin in volle ontwikkeling gekomen.

Er valt over de tuin en de familie Wittebroodt enorm veel te vertellen. Dat is precies wat Christian Wittebroodt op deze infoavond komt doen. Hij neemt ons mee in de familiegeschiedenis en in de historie van de Durmetuin. Kortom: dit is een avond die je als inwoner van ons dorp niet mag missen. Jouw kennis van en jouw bewondering voor mens en natuur in de Durmetuin, zal enorm toenemen.

Dit verhaal werd door Christian Wittebroodt vastgelegd in het boek "In gesprek met de Durmetuin. Een essay over de relatie tussen ecologie en religie".

Het boek wordt te koop aangeboden tijdens deze infoavond.

**Iedereen is welkom en de toegang is gratis.**

**Vrijdag 11 november om  
19.30 uur in het Gildenhuis  
Kaaistraat 10 Tielrode**



## ONS STREVEN MAAKT SCHOOL

### Erfgoeddag 24 april in Tielrode

De Erfgoeddag van 2022 stond helemaal in het thema van "School". Milieuwerkgroep Ons Streven zorgde ook dit jaar voor een super activiteit voor de kinderen van 5 tot 12 jaar en voor een boeiende erfgoedwandeling voor de mama's, papa's en andere volwassenen.

Onder de deskundige leiding van Inge Smolders beleefden de kleinsten leerrijke belevenissen in een heuse kabouterschool. Anders dan in een gewone school kregen ze les in de vrije natuur.

Ondertussen ontdekten de volwassenen niet minder dan vier locaties waar de kinderen van Tielrode onderwijs genoten of de lessen ondergingen. De vrije lagere school in de Kaaistraat en de Freinet-school (vroeger de gemeentelijke jongensschool) in de Kerkstraat kent iedereen. Maar wist je:

- dat het 'Gildehuis' oorspronkelijk een zondagschool was en dat het oude gemeentehuis op de hoek van de Kerkstraat ook onderdak bood aan een school;
- dat er al voor 1786 (in de Oostenrijkse tijd) een school was in Tielrode;
- dat het onderwijs toen al gemengd was;
- dat er pas in 1866 en dan nog onder druk van externe inspectie beslist werd dat jongens en meisjes gescheiden werden;
- dat alle kinderen van Tielrode tot de ongelukswet van 1879 naar de gemeentelijke jongens- of meisjesschool gingen;

*De volwassenen bij vertrek met de Vrije Basis-school op de achtergrond.*



- dat de nonnetjes tot 1879 les gaven in de gemeentelijke meisjesschool;
- dat door de schoolstrijd de gemeentescholen tussen 1879 en 1884 dicht gingen;
- dat door de schoolstrijd tussen 1879 en 1884 meer dan 3300 katholieke scholen werden opgericht in Vlaanderen;
- dat het lager onderwijs in Tielrode pas in 1980 opnieuw gemengd werd?

Met kennis uit boeken over het heemkundig verleden van Tielrode, oude klasfoto's en de schat aan ervaringen van meester Roger Troubleyn, werd het aandachtige publiek ondergedompeld in de woelige schoolgeschiedenis van ons dorp. Twee uren bleken te kort om alles te vertellen, daarom werd er gezellig nagepraat met een drankje op een sfeervol terrasje in het dorp.





Voorheen plantte de groendienst Temse daar reeds wilgen. Aan de overkant langs de N41 in het Groot Broek (witte lijn op de kaart) hielp vzw Durme, verantwoordelijk voor het overgangsbeheer, dergelijke aanplantingen realiseren. Een mooie realisatie door samenwerking voor biodiversiteit en een gezonde aangename omgeving.



## INGROENING BEDRIJVENTERREIN N41 KLEIN- EN GROOT BROEK

Er werden al heel wat inspanningen geleverd in het Klein en Groot Broek en de natuur krijgt alle kansen om zich stilaan te ontwikkelen. Door de kapping in de gebieden werden de bedrijven langsheen de N41 te Elversele een storend zicht in de omgeving. Met ondersteuning van Natuurpunt Waasland Kern Zuid vroeg milieuwerkgroep Ons Streven Tielode op de MiNa-Raad Temse om aan het bedrijventerrein bosgoed als groenscherm aan te planten. Na meermaals overleg te plegen met betrokken partijen van zowel vernoemde site als verenigingen en overheidsdiensten werd besloten om op 19/03/2022 bosgoed aan te planten.

De groendienst van Temse wou deze aanplantingen realiseren met medewerking van verenigingen. Na een oproep plantten tal van vrijwilligers, zowel op eigen naam als van verschillende verenigingen, langsheen de bedrijven aan de N41 (gele lijn op de kaart) ongeveer 1000 stuks bosgoed: gewone haagbeuk, zwarte els, hazelaar, meidoorn, wintereik, ...





## POSITIEF NIEUWS VOOR DE ROOMACKER

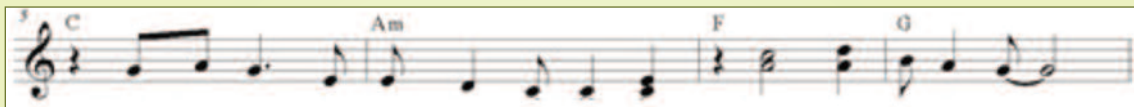
**Wij blijven voorzichtig maar de toekomst van de Roomacker is plotseling heel wat rooskleuriger geworden. Het Gemeentebestuur, heeft op de zitting van de gemeenteraad van maandag 28 maart, een visietekst goedgekeurd waarbij het binnendeel van de Roomacker niet meer mag bebouwd worden.** Er mag enkel nog een klein aantal woningen komen aan de Hofstraat en aan de Kerkstraat, dus aan de bestaande straten. De verkaveling met 116 woningen, die heel het middenstuk van de Roomacker zou inpalmen, gaat dus niet door.

We moeten wel waakzaam blijven, dit is slechts een visienota. Deze beslissing moet nog omgezet worden in een beleidsnota en vervolgens in een Ruimtelijk Uitvoeringsplan (RUP). Dit zal nog meerdere jaren administratief en juridisch werk vragen. Deze beslissing is toch al een belangrijke stap. Ze betekent immers dat het Gemeentebestuur reke-

ning gehouden heeft met de Bouwmeesterscan, met de woonbehoeftestudie van de "Ruimtebarometer", en met de "Visienota ruimte voor wonen". Ze heeft daaruit de juiste conclusies getrokken: er is geen nood aan bijkomende woningen in Tielrode. Door een volgehouden verzet en de steun van vele sympathisanten is het inzicht van het College veranderd. Toch willen we op onze hoede blijven en er voor ijveren dat er verder geen onbebouwde ruimte meer wordt ingepalmd.

**We volgen de plannen verder op. De leefbaarheid van Tielrode, ons dorp aan de Durme, blijven we met kracht verdedigen.**



*Waar zijn al de padden heen?**Waar zijn ze gebleven?*

## PADDENOVERZET 2022

In het beste geval hebben de paddenen kikkers besloten de straat niet meer over te steken en hun intrek te nemen in de verschillende nieuwe poeltjes die de voorbije jaren op hun weg zijn opgedoken. Dat zou heel goed nieuws zijn. Met het blote oog kunnen we echter geen opvallende aanwezigheden vaststellen. De kans dat de kwakkelwinter hen parten heeft gespeeld en ze het niet gehaald hebben is een veel waarschijnlijker maar droevig scenario. De cijfers over heel Vlaanderen lijken dat wel te bevestigen. Op de meeste plaatsen zijn de aantallen lager dan gemiddeld. De dalende trend voor de Gewone pad zet zich blijkbaar verder.

In de Kerkstraat hebben we slechts 140 amfibieën opgevangen dit jaar. Dat is het laagste aantal in de 15 jaar dat we bezig zijn. Daarvan zijn er 115 padden, 12 kikkers en 13 salamanders.

Van de 31 slachtoffers die we telden, waren er 28 padden, 2 kikkers en 1 salamandertje. Het percentage slachtoffers lag wel onder het gemiddelde nl. 22% tegenover 27%.

Nochtans was de verkeerssituatie dit jaar weer opvallend onveilig door de omleidingen die gaande waren door de werken in het centrum. Niet alleen de paddenoverzetteren hadden reden tot klagen. Voor alle bewoners was het een, gelukkig tijdelijke, onaangename periode. De toename van het verkeer maar ook het niet respecteren van de snelheidsbeperking was heel opvallend.

Onze medewerkersploeg was dit jaar ook wat uitgedund doordat drie personen om gezondheidsredenen niet of heel beperkt konden inspringen. Ook op dat vlak hopen we dat er volgend jaar beter nieuws te melden zal zijn.

Doordat de paddentrek dit jaar vaak stil viel omwille van de koude en wind, was er voor de kinderen die meehelpten weinig pret te beleven en moesten ze zich niet in die onveilige situatie op de straat wagen. De klas van Inez van de Freinetschool heeft op 14 maart de ochtendbeurt op zich genomen.



Dat gebeurt steeds onder politiebegeleiding en dus is de veiligheid verzekerd. Die ochtend waren er, gelukkig voor hen, ook padden in de emmers te vinden.

In ieder geval staan we er weer voor pad en co in 2023.



## KLIK-pagina

Kijk naar onderstaande link.

Het is heel moeilijk om die juist in te tikken.

<https://www.vlaamsparlement.be/nl/parlementair-werk/plenaire-vergaderingen/1640640/ver-slag/1642912>

In plaats van de volledige URL (link) te moeten intypen, kan je op onze KLIK-pagina, één maal op het gepast onderwerp klikken. En klaar is Kees.

Alle linken uit dit nummer van HGW zijn daar verzameld.



[www.hetgroenewaasland.be/klik](http://www.hetgroenewaasland.be/klik)



## TO THE RESCUE

### Hoe gewonde of verzwakte dieren het beste helpen?

We hebben het allemaal wel al eens tegengekomen, een vogel die tegen het raam gevlogen is, een aangereden dier langs de weg ... wat vang ik er mee aan?

Eerst, en boven alles, zet je eigen veiligheid op 1. Kruis niet de autosnelweg om een aangereden vos te proberen helpen of ga niet onbezonnen het ijs op als er een hond doorgezakt is. Licht de hulpdiensten in en laat sommige dingen gewoon over aan de professionals.



Hou er ook steeds rekening mee dat het om wilde dieren gaat, een reiger heeft een zeer scherpe bek, een roofvogel heeft ook nog eens flinke klauwen en net wat zoogdieren, ook de kleintjes, kunnen bijten. Dus denk goed na voor en hoe je eraan begint. Maar goed, laten we het hier over de minder zware gevallen hebben.

Eigenlijk zijn er drie categorieën:

- vastzittende dieren,
- versufte dieren,
- verzwakte, zieke en gewonde dieren.

Vastzittende dieren: dit kan gaan van een vogel in je garage, over vissen in een uitdrogende sloot tot een in een omheining verstrikte Wilde lama. Hier is het vooral een kwestie van rust, het dier is al in paniek genoeg. Bij een binnen gevlogen vogel, zet je in eerste instantie alles open (ramen, deuren, poort) en meestal vindt die zelf wel z'n weg terug naar buiten. Bij dieren die echt vastzitten is iets doen steeds beter dan niets (= zekere dood). Maar steeds je eigen SAFETY FIRST.

Versufte dieren: (bv na een klap tegen het raam) help je het meest met hen op een veilige plaats te zetten om ze te laten bijkomen, weg van mogelijke

predatoren (roofdieren) en uit de blakke zon. Laat hun zoveel mogelijk gerust en check om de zoveel tijd even op afstand. Als er niks ernstig aan de hand



is zijn ze binnen het halfuur wel vertrokken.

Verzwakte, zieke of gewonde dieren: als je het dier op een veilig manier kan vangen, plaats het dan in een doos met voldoende verluchting. Geef het niet direct eten of drinken, maar contacteer een opvangcentrum (nummer onderaan). Zij weten het beste welk dier welke zorg nodig heeft. En zo geef je het dier de grootste kans op een succesvolle terugkeer naar de natuur.

Een dier in nood helpen is niet enkel en alleen goed voor het dier, maar ook voor jezelf. Zelden heb je de kans om zo dicht bij de natuur te staan, plus het gevoel als de vogel terug vertrekt is zo mooi.



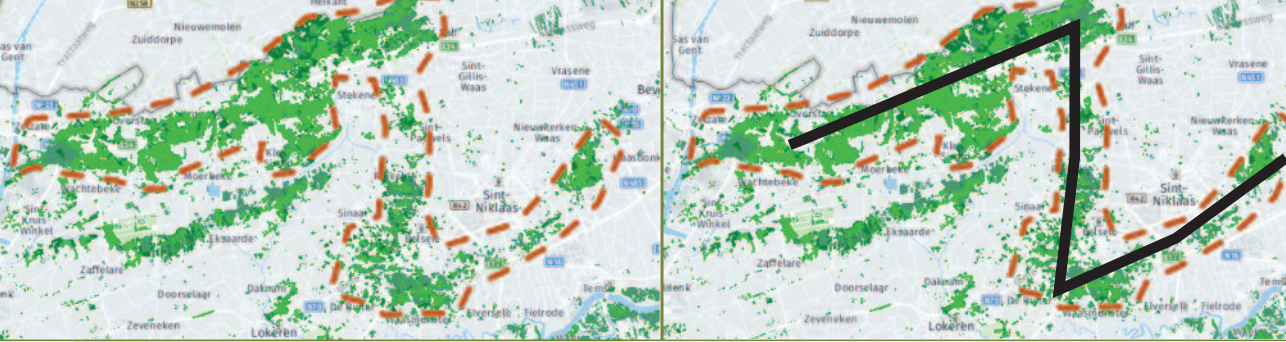
En 'red' je een dier samen met je kinderen ... = een herinnering voor het leven.

Vogelbescherming Vlaanderen: 03 296 26 80

<https://vogelbescherming.be/wild-dier-nood/adressen-contactgegevens>

Niet enkel met vogels maar ook met andere diersoorten kan je terecht bij Vogelbescherming.





## Z-vormige bosstructuur in het Waasland

### VAN Z-VORMIGE BOSSTRUCTUUR TOT NIEUWE CULTUUR VAN HET PUBLIEK DOMEIN - DEEL 2 -

In dit tweede deel staan we stil bij maatregelen om klimaatdoelstellingen te halen binnen bebouwd gebied, langs rustige straten en op of over drukke wegen. Dit om ons van hittestress en waterbommen te vrijwaren. En om fauna en flora levenskansen te bieden zoals dat we voor onszelf willen. Dit gaat ook om versterking van het lokale netwerk van trage wegen met een selectieve doorgang. Kortom, om een nieuwe cultuur van het publiek domein, een nieuwe verplaatsingscultuur en, bij uitbreiding, om een nieuwe vorm van publiek-private samenwerking.

### Ontsnippering E17.

Volgende 'kansenkaart' geeft aan waar over een viertal bruggen over de E17, op het lokale wegenet, tussen Belsele en Waasmunster de **mogelijkheid** bestaat van ontsnippering. Binnen het Vlaams Actie Programma Ecologische Ontsnippering is één project goedgekeurd, dat past binnen de Z-vormige bosstructuur. Dit is het ombouwen tot eco-duct van de bestaande brug over de E17 in Waasmunster tussen de Oude Heerweg Ruiter en -Heide (nr. 1 op het kaartje).

*foto onder:*

#### Kansenkaart ontsnippering E17

*Aanzet tot herstel Z-vormige bosstructuur ter hoogte van E17, Waasmunster en Belsele*

1. Oude Heerweg Ruiter / -Heide
2. Groenstraat / Bergstraat
3. Heidestraat / Kuilstraat
4. Heimolenstraat





*Het eerste Oost-Vlaamse ecoduct te Hansbeke, over de E40 tussen Nevele en Aalter.*



*Links, hier komt eerste ecoduct over E17, te Waasmunster Oude Heerweg.*





## Hittestress en klimaatbestendigheid

Na amper **20 jaar** heraanleg van de Grote Markt van Sint-Niklaas, 32.000m<sup>2</sup> (3,2 ha), wil de stad dit plein opnieuw aanleggen. **Nu is het een stenen vlakte en een hitte-eiland.** Het wordt er tot 8 graden warmer dan elders. Daarop zocht en vond de stad een antwoord: Ze wil bovenop de ondergrondse parking zo'n 1.700 m<sup>2</sup> grasplein maken, en ernaast ruim 200 grote bomen planten. Dit gaat gepaard met een selectieve doorgang volgens het stop-principe.

*Boven.*

*Zicht onder het bomendak op de gedeelde ruimte met terrassen, wandel- en fietszone, ruimte voor de bus en groene strips voor verblijf en regeninfiltratie.*

*En hieronder.*

*Een meervoudig bruikbare ruimte voor het stadhuis: de ondiepe waterpartij kan geleidigd worden om er marktkramen te zetten.*





003902 GROTE MARKT SINT-NIKLAAS ALS OORFONDERING: LAMA SWECO Daniel Ott

*Boven,  
zicht over het centrale veld en de  
groen-blauwe (hemel)waterrand.*

*En hieronder,  
eenzelfde beeld, bij avondactiviteiten  
met verkeersluwe rijloper rondom voor  
bestemmingsverkeer.*

Het fotomateriaal uit brochure  
is geplukt uit de brochure  
“Onze nieuwe Grote Markt”  
van de Stad Sint-Niklaas

Meer informatie:



[www.hetgroenewaasland.be/klik](http://www.hetgroenewaasland.be/klik)





*Twee keer hetzelfde deel van de K. Cardijnlaan: vandaag en morgen.*



### **Straat van de toekomst en Stadsboulevard.**

Daarnaast zijn er nog klimaat milderende projecten in de stad.

De straat van de toekomst -de **K. Cardijnlaan**- en in samenwerking met het Vlaamse Gewest, de herinrichting van de **Pr. Charlottelaan** tot stadsboulevard. Al deze projecten gaan tegelijk gepaard met een omslag in het denken omtrent de vorm en het gebruik van het publiek domein. De tijd dat de auto heer en meester was lijkt voorbij. Daarom dat we dit een cultuuromslag noemen.

In de loop van volgend jaar krijgt de N70, van Parklaan tot Driegaaienstraat, een compleet nieuw uitzicht. De eentonige, grijze weg, wordt omgevormd om tot een aantrekkelijke, groene stadsboulevard. De verkeersveiligheid van de zachte weggebruikers staat centraal in het ontwerp.

Van ontharding is nog niet echt sprake.

Tegelijk wordt met dit project een grote stap vooruit gezet voor de waterzuivering en de waterbeheersing, niet alleen voor de straten in het projectgebied, maar ook voor de wijken in de binnenstad.

### *N70 in Sint-Niklaas wordt stadsboulevard*





## Ontharden.

We willen allemaal ontharden, maar niet tegen elke prijs. Het ontbreekt dikwijls aan ruimte (en geld) om overstromingen en hittestress te voorkomen. Toch is het mogelijk om met een zeer bescheiden ingreep al op vrij grote schaal resultaat te boeken. Zo werd in het kader van rioleringswerken in Sinaai, op de weg naar Eksaarde, een revolutionair en effectief middel ingezet om sluipverkeer te weren. Aan de Koebrug (weg tussen Sinaai en Klein Sinaai) en aan de Sinaaibrug (verbinding Sinaai –



Eksaarde) werd een slagboom gezet: deze kan enkel geopend worden door hulpdiensten en bewoners uit de buurt, met behulp van een app. En plotseling worden enkele kilometers van landelijke wegen échte verkeersluwe trajecten, langs welke zelfs fietspaden overbodig worden (zie ook HGW nr. 197, sept. 2016)



*Koebrug (links) en Sinaaibrug: tijdelijke slagboom, enkel doorgang voor hulpdiensten en aangelanden met behulp van app. En plots worden tot kilometers in de omtrek, in het bijzonder in het Stillegebied tussen Sinaai en Klein Sinaai, alle trajecten verkeersluw.*



## Lokeren

Voor Lokeren hebben we 2 voorstellen. Die worden in het volgende nummer van Het Groene Waasland besproken.

**Rechts** : hoe kunnen opnieuw “lanen” aanleggen.

**Onder**: de ontwerp-visie van de heraanleg van de N47 te Lokeren-Zuid is nu reeds achterhaald. Want ze steunt op achterhaalde principes (vooral op maat van de auto). met te weinig respect voor de omgeving.

Nu kan je de inhoud reeds lezen op : [www.hetgroenewaasland.be/klik](http://www.hetgroenewaasland.be/klik)



Denk mee!  
**Maak –opnieuw– ruimte voor lanen**

Oude-Bruglaan kanshebber om (opnieuw) te vergroenen, ontharden, herinrichten...  
Steun dit idee op: [www.denkmeelokeren.be](http://www.denkmeelokeren.be)

Welkom in Lokeren. Met zijn lanen. Of zijn het wegen: Durmelaan, Sportlaan, Koning Albertlaan, Martelarenlaan, Oud-Strijderslaan, Oude-Bruglaan... ? Bij wijze van voorbeeld, staan we stil bij de Oude-Bruglaan.

Deze Oude-Bruglaan staat onder toenemende druk, een laan onwaardig. Er staat zelfs geen boom in.  
Hoe maken we er een échte laan van?  
Door vergroening, ontharding en herinrichting.  
Ter verbetering van het leefklimaat en het netwerk van trage wegen.  
Steun dit idee op: [www.denkmeelokeren.be](http://www.denkmeelokeren.be)

in volgend nummer



# Plan Bloei

## MEEDENKEN MET BELEIDSPLAN RUIMTE SINT-NIKLAAS

### PLAN BLOEI

Zo heet het voorontwerp van het Beleidsplan Ruimte van Sint-Niklaas. Dit plan wil de toekomst van de ruimte van de stad vorm geven. Of, tracht men de visie op de ruimtelijke ontwikkeling van Sint-Niklaas voor de nabije en verdere toekomst vast te leggen.

Met Plan Bloei kiest het bestuur voor een groene, gezonde en levendige stad. Dit, door de open ruimte te beschermen. Door anders te bouwen. Door winkels, scholen en zorg op een boogscheut te voorzien. En met bomen, parken en water dichtbij in de buurt. De stad vraagt uitdrukkelijk dat in-

woners, ondernemers, scholen, organisaties, jeugd, ... van Sint-Niklaas meedenken in dit verhaal. En wil ze wil hun mening, opmerkingen, suggesties, ... over dit plan horen.

Het voorontwerp van het Beleidsplan kan je downloaden : zie volgende pagina.

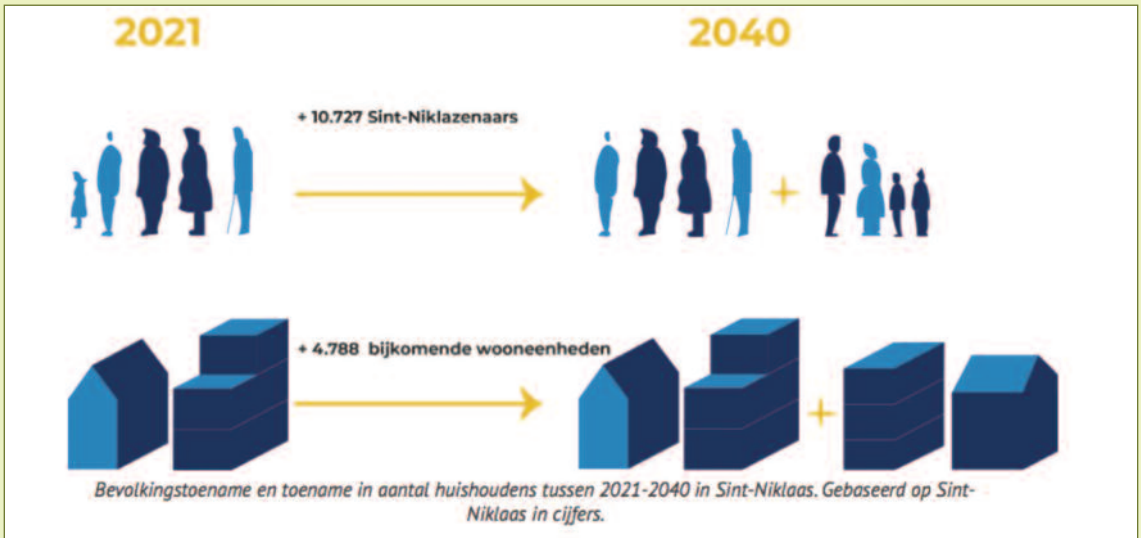
**Tot en met 24 oktober 2022 kan je je bijdrage leveren. Samen werken we het ruimtelijk beleid van Sint-Niklaas uit en geven we er uitvoering aan. Samen maken we de stad van morgen.**

*PS De aandachtige lezer zal merken, dat bijvoorbeeld het ontwerp van RUP voor AZ Nikolaas, dat nu Vitaz heet, hierin niet voorkomt.*

*Dat komt, omdat RUP's, BPA's en Verordeningen uitvoeringsgericht zijn.*

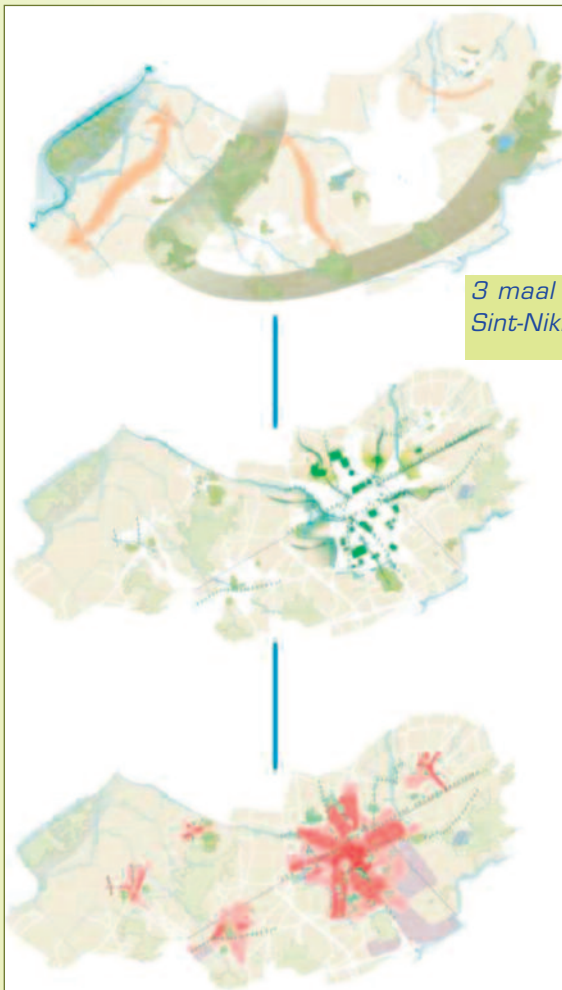






Hoe ziet de toekomst van Sint-Niklaas eruit. Denk mee!!

[www.sint-niklaas.be/onze-dienstverlening/natuur-en-milieu/plan-bloei](http://www.sint-niklaas.be/onze-dienstverlening/natuur-en-milieu/plan-bloei)



Sterk open landschap

3 maal een kaartje met het grondgebied van Sint-Niklaas (met deelgemeenten)

groen dichtbij en in de kernen

levendige buurten

Ablo VZW

KLIC

[www.hetgroenewaasland.be/klik](http://www.hetgroenewaasland.be/klik)



## KLIK - BERICHTEN

### JE GEMEENTE IN CIJFERS

Op de website van de Vlaamse Milieumaatschappij is veel cijfermateriaal te vinden voor jouw gemeente. Voor 20 **milieu-indicatoren** vind je daar de meest recente cijfers van je gemeente.



Voorbeeld : ammoniakemissie door veeleelt in Beveren in 2020

Meer lezen? [www.hetgroenewaasland.be/klik](http://www.hetgroenewaasland.be/klik)

### KLIMAATWIJS OP VAKANTIE

Check de klimaatimpact van jouw vakantie.

Check de klimaatimpact van jouw vakantie

Doe de check >

Waar ga je heen?  Hoe ga je heen?  Wat heb je meegenomen?  Hoeveel internet?  Hoeveel eten/drinken?

Meer lezen? [www.hetgroenewaasland.be/klik](http://www.hetgroenewaasland.be/klik)

### DE 10-MINUTEN STAD ?????

Een 10 minutenstad stad is een ruimtelijk orderingsconcept waarin dagelijkse voorzieningen binnen 10 minuten lopen of fietsen vanuit je huis te bereiken zijn. Wat betekent dit concept voor ons mobiliteitssysteem?

Het concept kreeg bekendheid toen Parijs koos voor de 15-minuten-variant en recenter volgde ook de stad Utrecht. De onderliggende principes van nabijheid en functiemenging zijn echter geenszins nieuw.... Tegelijkertijd verandert de bereikbaarheid van voorzieningen in steden door de komst van o.a. flietsbezorgers en snelle kleine vervoermiddelen zoals elektrische bakfietsen



Meer lezen? [www.hetgroenewaasland.be/klik](http://www.hetgroenewaasland.be/klik)

### PRODUCEERT FRANKRIJK AARDGAS ? EN HOEVEEL?

Wil je weten hoeveel aardgas of aardolie een land produceert, of hoeveel km wegen er zijn, het aantal internetgebruikers, .... dan kan je terecht op de website [www.indexmundi.com](http://www.indexmundi.com).



Meer lezen? [www.hetgroenewaasland.be/klik](http://www.hetgroenewaasland.be/klik)



Een lang en lastig website adres kan je sneller vinden via de KLIK-pagina!



*December 2022  
 CADEAUDAGEN in  
 OXFAM Wereldwinkels  
 in het Waasland*

Advertentie

Advertentie



A. De Vosstraat 9

9160 Eksaarde

## Jouw 'place to be' voor

Originele, Lokale, Gezonde en Ecologische **Menu's en dranken**  
 Vis – Vlees – Vegetarisch (tussen 80 à 100 % bio)

Jouw bezoek aan onze zaak betekent meer biodiversiteit op en rond biolandbouwbedrijven, geen chemische pesticiden meer, meer sociale tewerkstelling, véél minder voedselkilometers en nog belangrijker ... gezonder voor jezelf en je gezin. Slowfood in al zijn facetten. Je proeft het verschil!

**Reserveer bij ons :** op tel. 0471/848 435  
 of via onze website [www.bistrodenbascuul.be](http://www.bistrodenbascuul.be).  
 Via mail kan ook : [sophie@bistrodenbascuul.be](mailto:sophie@bistrodenbascuul.be)

Het Groene Waasland oktober 2022 nr 227



## Natuurpunt Waasland

# Winteractie 2022: Geef de natuur in je omgeving een boost!

**Bestel bij ons inheemse bomen en struiken, fruitbomen, plantgoed, vogelvoer (zaden, meelwormen), nestkasten, Natuurpuntkalender 2023, Bio-Gageleerbier-geschenkpakket (ook niet alcoholisch).**



**Alle winst gaat naar aankoop of onderhoud van natuurgebieden in het Waasland, Zwijndrecht en Antwerpen Linkeroever.**



**Bestel via onze webshop:**  
<https://webshop.natuurpuntwaasland.be>

**Bestel van  
1 augustus  
tot  
26 oktober**

**Afhalen  
op 18 of 19  
november**

**Leden altijd  
5% korting**

### Afhalen

Vrijdag 18 november van 14u. tot 16u.  
Zaterdag 19 november van 10u. tot 12u.

Contact en Afhaaladres	Thuislevering (+€5)
Dambrugstraat 69, 9120 Melsele Gilbert Smet 0497 48 26 00	Antwerpen LO, Groot-Beveren, Kruibeke, Steendorp, Zwijndrecht. Levering op 18/11.
Spurt 29, 9220 Hamme, Afhalen van 12u tot 15u Ivo De Jonghe 0484 08 24 65	Geen thuislevering mogelijk
Panneweel, Krekeldijk 2, 9170 Meerdonk Geert Verwilligen 0472 41 39 88	Stekene en Sint-Gillis-Waas: geen thuislevering
Broederschool Biotechnische en Sport Gentse Baan (N70) t.h.v. Totalenergies nr. 102, Sint-Niklaas Marijke Beauprez 0478 19 28 19	Elversele, Tielrode, Groot-Lokeren, Groot-Sint Niklaas en Waasmunster op 18 en 19/11

## Nog geen lid? Help de natuur!

Nog geen lid? HELP DE NATUUR!  
Steun Natuurpunt samen met 130.000 Vlaamse gezinnen  
en stort € 30/gezin/jaar op rek. BE17 2300 0442 3321  
[www.natuurpuntwaasland.be](http://www.natuurpuntwaasland.be)



## Natuurpunt Waasland



## DE SLUIPMOORD OP DE OPEN RUIMTE

**Net in de week dat Pano een reportage bracht over de bedenkelijke banden tussen bouwpromotoren en lokale politici, verscheen het nieuwe boek “Met voorbedachten rade. De sluipmoord op de open ruimte” van Peter Renard, Tom Coppens en Guy Vloebergh. In dit boek wordt het non-beleid voor ruimtelijke ordening van de afgelopen veertig jaar tot op het bot gefileerd. Spoiler alert: het algemeen belang van de open ruimte verloor kansloos van het particulier belang om overal te bouwen.**

### Wat we zelf doen, doen we niet

Sinds 1980 is Vlaanderen zelf bevoegd voor zijn ruimtelijke ordening. Het had het begin van een doortastend open ruimtebeleid kunnen zijn. Helemaal naar het adagio van Gaston Geens (CVP), de eerste Vlaamse minister-president: ‘Wat we zelf doen, doen we beter.’ Helaas, dat gaat alvast niet op voor ruimtelijke ordening.

Een constante in die 40 jaar ruimtelijke wanorde: planning moet de duimen leggen voor het vergunningenbeleid. Wetswijzigingen worden aan de lopende band goedgekeurd om maximaal te kunnen vergunnen en om vooral zoveel mogelijk functies in zonevreed gebied mogelijk te maken. Zonevreedde woningen kregen ‘basisrechten’... alsof het mensenrechten zijn. Vrijstellingen en de invoe-

ring van de soepele melding verving de vergunningplicht.

Het boek ‘Met voorbedachten rade’ beschrijft een reeks van meer dan veertig decreetwijzigingen in minder dan twintig jaar tijd. **Herziening na herziening komt de Vlaamse regering met nieuwe afwijkingen, en er kwamen uitzonderingen op de afwijkingen. Die uitzonderingen hebben een duidelijk doel: meer ontwikkeling in de open ruimte mogelijk maken. Er kwam nagenoeg geen enkele wetswijziging om de open ruimte beter te beschermen.**

Dit alles transformeerden de open ruimte geruisloos, maar ingrijpend, tot een rommelig landschap.

### Ruimtelijke plannen staan in de weg

Voor dat soepel vergunningenbeleid zijn ruimtelijke plannen een hinderlijke sta-in-de-weg. Eind jaren ‘90 bracht de goedkeuring van het Ruimtelijk Structuurplan nochtans hoop. Dit Vlaams plan voor een betere ruimtelijke ordening zou bouw in de steden en dorpskernen aanmoedigen, en zo de open ruimte ertussen sparen. Dat liep enkele jaren goed. Het ruimtebeslag daalde van 12 ha per dag naar 6 ha per dag. Maar al snel werd ook dit plan ondergraven door nieuwe uitzonderingsregels, waaronder de zonevreedde basisrechten.

Op de opvolger van dit structuurplan – de betonstop of bouwshift - is het ondertussen al vijftien jaar wachten. We kregen een groenboek, een witboek

Overmere - Berlare



en uiteindelijk enkel een niet-bindende strategische visie. Er is geen geloofwaardige strategie, enkel vage voornemens waar je nog alle kanten mee op kan. Ondertussen bouwen we de open ruimte verder vol.

Ook met de ruimtelijke uitvoeringsplannen, die bestemmingen op het gewestplan kunnen corrigeren, loopt het niet zoals het moet. Zo raken de plannen voor de signaalgebieden niet goedgekeurd. Die kunnen de bouw in overstromingsgebieden stoppen. Logisch, zou je denken. Maar het schrappen van bouwgronden ligt politiek gevoelig in Vlaanderen, dus blijft het dode letter.

### Handhaving?

Een ander pijnpunt is de gebrekkige handhaving van bouw misdrijven. Eind jaren '90 werden grote bouwovertradingen -zoals een huis bouwen zonder vergunning in natuurgebied - nog afgebroken door de Vlaamse overheid. Maar ondertussen kunnen overtradingen geregulariseerd worden met een boete, of simpelweg verjaren.

V Een sterke Vlaamse bouwinspectie is daarom noodzakelijk. De nauwe kloof tussen politiek en burger staat in vele gemeenten een kordate handhaving in de weg. Nochtans is er wel degelijk een draagvlak. Dat wordt gevormd door alle Vlamingen die zich wél aan de regels houden. Maar hun steun sneuvelt zonder rechtvaardige handhaving.

### Oplossingen

Hoe geraken we hieruit? Volgens de auteurs moet Vlaanderen teruggrijpen naar de drie-eenheid van plannen, vergunnen en handhaven. Toch als we de nog resterende open ruimte echt willen vrijwaren. Het vergunningenbeleid moet de doelstellingen van de planning uitvoeren, in plaats van er tegenin te gaan. Het moet ook allemaal veel eenvoudiger. In de doolhof van gewestplannen, structuurplannen, uitvoeringsplannen en uitzonderingen, vinden enkel gespecialiseerde juristen nog hun weg. Daar profiteert vooral de bouwsector van. Decretale afwijkingen en uitzonderingsregels knagen elke dag aan open ruimte en landschap. Die schrappen, maak dat maar een Vlaamse prioriteit.

**Met voorbedachten rade. De sluipmoord op de open ruimte. Auteurs Peter Renard, Tom Coppens en Guy Vloebergh. Kritak, 24,99 euro.**

*Erik Grietens, Beleidsexpert ruimte BBL*

[www.bondbeterleefmilieu.be/artikel/sluipmoord-op-de-open-ruimte?utm\\_source=Mailing+Lijst&utm\\_medium=email&utm\\_campaign=lnZicht+220909](http://www.bondbeterleefmilieu.be/artikel/sluipmoord-op-de-open-ruimte?utm_source=Mailing+Lijst&utm_medium=email&utm_campaign=lnZicht+220909)



[www.hetgroenewaasland.be/klik](http://www.hetgroenewaasland.be/klik)

**Ablo** VZW

*AZ Nikolaas of VITAZ pleegt een aanslag op open ruimte (16 ha) in Sint-Niklaas.*





## WOLF DUKT OP IN HET WAASLAND

Ruim twintig jaar na de folkloristische sage rond de Waaslandwolf, waarbij er melding werd gemaakt van een wolfachtig dier in onze regio, is er nu écht onomstotelijk bewijs gevonden van de passage van een wolf in het Waasland. Het bewijs kwam van het genetisch onderzoek op een aangevreten ree in februari in de Moervaartvallei. Dit is de eerste waarneming van een zekere wolf ten westen van de Schelde in meer dan 150 jaar!

Op 8 februari 2022 vonden medewerkers van de terreinploeg van vzw Durme langs één van onze reservaten in de Moervaartvallei in Lokeren een aangevreten ree. Ik hoorde hiervan en met de zotte gedachte van de sage rond de Waaslandwolf van meer dan 20 jaar geleden (zie verder), vond ik het interessant om een dag later toch zelf eens te gaan kijken. Bij inspectie van het kadaver kon ik in de hals twee vrij grote wonden zien met mogelijke maar onzekere perforaties van tanden. De wolf is gespecialiseerd in de keelbeet, er zijn dan vaak vier duidelijke gaatjes in de hals van de gevangen prooiën te zien. Hoewel er ook al sporen waren dat er een vos aan het kader had gebeten, leek het schadebeeld (keelbeet en geopende borstkas en buikholt) toch interessant genoeg voor een genetische bemonstering.

### GENETISCHE ANALYSE

Met zogenaamde swabs (wattenstokjes), die ik normaal gebruik voor genetische bemonstering op uitwerpselen van otter in de regio, werd in de keelwonden en aan de buikholt gedopt om eventuele sporen van wolf op te vangen. Als men er snel bij is (bij voorkeur binnen de 24u) kan men nog speeksel opvangen waaruit DNA kan gehaald worden van de 'aanvaller'. Zonder enige verwachting dat het van een wolf zou zijn (maar je weet nooit natuurlijk, in het Waasland kan alles...) werd m'n staalname overgebracht naar het genetisch labo op het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO). Dit geval had geen prioriteit waardoor de genetische analyse pas in mei werd uitgevoerd.

Tot verbazing van iedereen werd er effectief DNA van wolf gevonden! Een individuele identificatie was

niet mogelijk. We weten wel dat de wolf afkomstig was van de Centraal-Europese populatie. Er zijn verschillende grote genetische groepen in Europa. Daarvan zijn er 2 groepen die soms bij ons verzeild raken: de Frans-Italiaanse groep en de Centraal-Europese groep. Die laatste zit vooral in Duitsland en Polen.

### MEER DAN 150 JAAR GELEDEN

Het gaat om de eerste zekere wolf ten westen van de Schelde in meer dan 150 jaar! Onderzoekers hadden wel verwacht dat er eens een wolf zou opduiken in Oost-Vlaanderen, maar enkel niet waar en wanneer. In het Waasland dus! De komende jaren zullen wellicht nog meer wolven eens opduiken, gezien het succes in Limburg en de stijgende populatie in de buurlanden. Er zijn steeds meer zwervende wolven in België, Nederland en Frankrijk. Dus ze zullen ook vaker gespot worden, laten INBO-onderzoekers weten (zie meer wolvennieuws in het roofdiernieuws op de website van het INBO).

### MOERVAARTVALLEI

Het gebied van de Moervaartvallei en omgeving is gekenmerkt door nog redelijk wat bos en open ruimte, deels beschermd als natuureservaat. Er is ook een grote reeën-populatie aanwezig die als belangrijk voedsel kan dienen voor een wolf. Dus een mogelijk leefgebied voor de wolf? Misschien. Vermoedelijk is de wolf slechts tijdelijk aanwezig geweest in de regio. De onderzoekers van het INBO hebben sterke vermoedens dat de wolf momenteel



reeën-karkas is © vzw Durme





niet meer in de streek is, en dat de kans eerder klein is dat de wolf zich daar zal vestigen. De vzw Durme zal de komende maanden toch attent blijven voor eventuele indicaties van wolf in de streek, o.a. door de inzet van cameravallen en sporenonderzoek.

## WOLVENPLAN VLAANDEREN

Begin januari 2018 was de eerste bevestigde nieuwe aanwezigheid van een wolf in Vlaanderen een feit. Het betrof de bekende wolvin Naya. Ondertussen is er ook herhaaldelijke voortplanting vastgesteld in Limburg. Later in 2018 verscheen bij hoogdringendheid het Wolvenplan Vlaanderen, opgemaakt door het INBO en ANB. Omdat de aanwezigheid van wolf confrontaties kan veroorzaken (bv. schade aan vee) en omdat het een beschermde diersoort is, moet het wolvenplan tegemoetkomen aan de nood om voorbereid te zijn op deze nieuwe situatie en de mogelijke gevolgen ervan. Globaal gezien wil men het samenleven met wolf maximaal organiseren en mogelijk maken. En dat kan! Meer informatie, zie [www.vlaanderen.be/publicaties/wolvenplan-vlaanderen](http://www.vlaanderen.be/publicaties/wolvenplan-vlaanderen)

## HET WAASLAND RUIM 20 JAAR GELEDEN...

De zogenaamde Waaslandwolf was een wolfachtig dier dat in 2000 gesignaleerd werd in het grensgebied van het Waasland en Zeeuws-Vlaanderen, en verantwoordelijk zou zijn voor de dood van tientallen schapen en verscheidene stukken pluimvee. Na een video-opname van de familie

Dentz verklaarde expert Theo van Hilst van de Stichting Wolvenopvang Nederland dat het om een (hybride?) wolf ging, mogelijk ontsnapt aan zijn particuliere eigenaar. Een grote zoektocht onder leiding van de Belgische en Nederlandse politiediensten werd georganiseerd. Op een bepaald moment werd zelfs ter hoogte van het Heidebos in Wachtebeke en Moerbeke met een helikopter naar de wolf gezocht. In december 2000 nam de bekendheid van het dier een hoge vlucht en het werd steeds vaker gesignaleerd in de Nederlandse gebieden Zeeuws-Vlaanderen en Noord-Brabant en

in het Waasland. De Belgische media gaven hem hierop de naam Waaslandwolf, wat later door de Nederlandse pers werd overgenomen.

**Begin januari 2001 verklaarde de Belgische politie dat de Waaslandwolf dood was. Een anonieme jager had eind december 2000 een e-mail verzonden naar het Belgische persbureau Belga waarin hij verklaarde het dier te hebben neergeschoten en op een niet nader genoemde plaats te hebben begraven. Zonder kadaver was er echter geen concreet bewijsmateriaal voorhanden om aan te nemen dat de Waaslandwolf werkelijk gedood was, maar na deze mededeling stopten tevens de waarnemingen en de verdachte dodingen van schapen en pluimvee. De laatste keer dat de originele Waaslandwolf toesloeg was op 22 december 2000. Twee jaar later werd een verhaal verteld dat het dier zou opgezet zijn en als trofee bij een jager in Moerbeke staat. We zullen wellicht nooit weten of de Waaslandwolf uit het jaar 2000 een echte wolf was of bijvoorbeeld een hybride wolf-hond. We hebben erdoor wel sinds 2001 een bier bij met de naam 'Waase Wolf'.**

*Joris Everaert*





## SFEERBEELDEN

Natuurpunt - Panneweel - Krekeldijk - Meerdonk  
Midzomerconcert op 26 juni 2022.



Natuurpunt Waasland



SFEERBEELDEN

Natuurpunt - Panneweel - Krekeldijk - Meerdonk  
Ambachtelijk Weekend  
op 20-21 augustus 2022.





## OPINIE MOBILITEIT

Onderstaande tekst is ook verschenen in *De Standaard* op maandag 30 mei 2022 en ondertekend door:

*Carl Hanssen Schepen voor mobiliteit in Sint-Niklaas, Erik Rombaut Schepen voor mobiliteit in Sint-Gillis-Waas, [em.] assistent-professor ecologie en milieukunde [KU Leuven], Dirk Lauwers Prof. ir. departement Bouwkunde [Ugent], Willy Miermans Professor [em.] Mobiliteitswetenschappen [UHasselt].*

[https://www.standaard.be/cnt/dmf20220529\\_97607602?utm\\_source=s](https://www.standaard.be/cnt/dmf20220529_97607602?utm_source=s)

## VLAANDEREN MOET EEN KANS GEVEN AAN BREDE FIETSLANEN !

Lokale besturen krijgen meestal geen subsidies voor de aanleg van brede fietslanen, met fietsverkeer in dubbele richting. Ten onrechte.

Het Vlaamse 'vademeccum fietsvoorzieningen' is aan herziening toe. Dat is nodig om het ontwerp van de fietspaden aan te passen aan de steeds meer diverse vormen van fietsgebruik.

Het huidige fietsvademeccum kiest als subsidievoorwaarde aan de lokale besturen voor de aanleg van twee aparte fietspaden, aan beide zijden van de weg, met een breedte van slechts 1,75 meter.

Waarom trekken we niet voluit de kaart van subsidies voor de **aanleg van riante dubbelrichtingsfietspaden (fietslanen)**, langs verbindingswegen tussen de dorpskernen. Dubbelrichtingsfietspaden zijn **breder** (minimum drie meter), zodat de toenemende snelheidsconflicten tussen fietsers, elektrische fietsers, bakfietsen, steps en speedpedelecs beter kunnen worden op-

## fietslanen: veilig, breed

gevangen dan op enkelrichtings- fietspaden.

### Bredere fietsen

Ook de fietsen worden breder, met bakfietsen en fietskarren in allerlei formaten. Zeker op verbindende wegen tussen dorpskernen zijn de conflicten tussen fietsers meer te wijten aan dit verschil in type fietsers en aan het verschil in snelheid, dan aan de drukte op het fietspad. Een fietspad van drie meter biedt alle ruimte om deze conflicten op te vangen.

Een fietspad van drie meter breed biedt alle ruimte om conflicten tussen fietsers, elektrische fietsers, bakfietsen, steps en speedpedelecs op te vangen. Dergelijke fietslanen zijn zuiniger in oppervlakte dan twee aparte fietspaden. Hierdoor kunnen (vaak

# FIETSLANEN



*in de stad  
en op het  
platteland*



*veilig,  
breed en  
comfortabel*



# Maak er werk van!!

dure) onteigeningen worden voorkomen en wordt bijkomende verharding in het versteende, voor water ondoordringbaar Vlaanderen zo veel mogelijk vermeden. In sommige dossiers ligt de kostprijs van de onteigening trouwens hoger dan de subsidie die voor het fietspad in de wacht wordt gesleept. Fietslanen hebben bovendien minder terugkerende onderhoudskosten dan twee aparte fietspaden. Het gaat om een halvering van de veegkosten en de maaikosten van de bermen.

## Subsidies misgelopen

Vele gemeenten overwegen dergelijke fietslanen in het openruimtegebied tussen de dorpskernen, afgescheiden van de rijbaan door een groenblauwe bufferstrook, aan de zijde met zo weinig mogelijk lintbebouwing en zo weinig mogelijk kruispunten en zijwegen. Uiteraard vragen dergelijke fietslanen een speciale zorg aan kruispunten met dwarsstraten. Daarom zijn ze minder geschikt voor stedelijke gebieden met veel zijstraten, inritten en erftoegangen. Kruisingen verdienen trouwens altijd een bijzondere zorg, dat geldt ook voor enkelrichtingsfietspaden.

Zowel Sint-Niklaas als Sint-Gillis-Waas werden in het recente verleden -geconfronteerd met een negatieve beoordeling door de Vlaamse en provinciale administratie. Er was geen subsidie mogelijk voor de brede fietslanen die beide gemeenten voorstelden. De misgelopen subsidiebedragen zijn fors: 800.000 euro in Sint-Gillis-Waas en 1,2 miljoen in Sint-Niklaas. Dat zijn zeer aanzienlijke bedragen voor steden en gemeenten. Geld dat we hadden kunnen inzetten voor andere fietsvoorzieningen. Maar de ambtenaren van de provincie Oost-Vlaanderen en van het Vlaams departement Mobiliteit en Openbare Werken stelden dat we door onze keuze voor dubbelfietspaden – met meer veiligheid en meer infiltratie en groen – formeel niet voldoen aan de strikte interpretatie van het huidige fietsvademeccum. Zonder de concrete plannen op hun onmiskenbare merites te beoordelen.

Heel wat lokale besturen – die de situatie en gevoeligheden ter plekke het beste kennen – worstelen met deze patstelling. Twee aparte fietspaden tussen dorpskernen zijn vaak niet haalbaar zonder tijdrovende onteigeningen. Ze zijn te

smal en duurder in onderhoud. Maar een zuiniger oplossing, met lanen in dubbele richting, krijgt vrijwel altijd het oordeel 'niet subsidieerbaar'. Laat deze brief een oproep zijn voor meer pragmatiek in het beleid en voor meer vertrouwen in de gemeenten en steden. Zij kennen de knelpunten, zij zoeken draagvlak en zij zullen degenen zijn die de gewenste fietssprong écht een boost kunnen geven.

We appreciëren het voluntarisme van de ministers Lydia Peeters en Bart Somers en zijn dankbaar voor de extra fietsbudgetten die ze vrijmaken. Maar we zijn er niet van overtuigd dat die bedragen op deze manier echt voor een snelle inhaalbeweging inzake fietsinfrastructuur kunnen zorgen.

We zijn er wel van overtuigd dat er meer toekomstbestendige fietsprojecten zullen worden gerealiseerd in het landelijk gebied, tussen de dorpskernen in, als **het vernieuwde fietsvademeccum** minder dogmatisch wordt geïnterpreteerd en meer ruimte laat voor de subsidiëring van brede dubbelrichtingsfietspaden, in afwijking op de standaardregels. Op voorwaarde dat dit verkeersveilig kan, na onderzoek van de concrete situatie op het terrein.

\*\*\*\*\*

***Uit het parlementair debat van woensdag 1 juni 2022 [zie link hieronder of via de KLIK-pagina] bleek dat ook minister Lydia Peeters vond dat het fietsvademeccum slechts een leidraad is voor de beoordelende (en subsidiërende) ambtenaren, en dus geen rigide beleidsdocument dat te nemen of te laten is. En dat de minister inderdaad beaamde dat de lokale expertise en terreinkennis dient te worden meegenomen in de projectstuurgroepen.***

verwijzing naar het debat in Vlaamse parlement : <https://www.vlaamsparlement.be/nl/parlementair-werk/plenaire-vergaderingen/1640640/ver-slag/1642912>

Meer info:



[www.hetgroenewaasland.be/klik](http://www.hetgroenewaasland.be/klik)



## NIEUWE FIETSVADEMECUM FIETSVOORZIENINGEN

We hebben er even op moeten wachten maar het nieuwe Fietsvademecum fietsvoorzieningen is er. Dit document beschrijft de standaardrichtlijnen voor kwalitatieve fietsinfrastructuur in Vlaanderen. In theorie komt er zo een antwoord op de huidige uitdagingen en worden de basislijnen uitgezet om kwalitatieve en veilige fietsinfrastructuur te garanderen.

De Fietsersbond verwelkomt het gloednieuwe vademecum en zal zich hier volop in vastbijten.

Het vademecum bepaalt hoe het ideale fietspad eruit ziet en bevat niet-bindende aanbevelingen voor iedereen die fietspaden ontwerpt, zoals wegbeheerders, studie bureaus en aannemers die werken aan de aanleg of verbetering van fietsinfrastructuur. Ook voor lokale afdelingen van de Fietsersbond is het een handige leidraad om proactief te controleren of de huidige fietsinfrastructuur en zeker de nieuwe projecten rekening houden met de richtlijnen.

Een belangrijke evolutie in dit vademecum is dat het document meer ruimte voor de fiets voorschrijft, een belangrijke eis van de Fietsersbond. Zo is 2 meter de nieuwe standaard voor een éénrichtingsfietspad, 3 meter voor een dubbelrichtingsfietspad. Met bredere fietspaden en een andere verdeling van de openbare ruimte, komt er een antwoord op het sterk toegenomen aantal fietsers en de grotere diversiteit in type fietsen.

Heb je hier opmerkingen en/of bedenkingen over? We horen het graag van jou. Aarzel niet om een mailtje te sturen naar [beleid@fietsersbond.be](mailto:beleid@fietsersbond.be).

Het volledige nieuwe Fietsvademecum is terug te vinden op

<https://wegenenverkeer.be/sites/default/files/uploads/documenten/Vademecum%20Fietsvoorzieningen.pdf>



[www.hetgroenewaasland.be/klic](http://www.hetgroenewaasland.be/klic)

## VOOR VERGROENING EN ONTHARDING EN TEGEN HITTESTRESS

Sint-Niklaas maakt haast voor vergroening, ontharding en bindt de strijd aan met de hittestress. Over het project op de Grote Markt leest U elders

in HGW. Maar wat met 'Project 33'. Vergroening van de spoorwegbrug dwars door de stad. De grijze barrière wordt omgevormd tot een groene, verwelkomende toegangspoort tot de stad.



## GESLAAGDE KINDERDRIEDAAGSE!

Natuurpunt Waasland organiseerde in augustus 2022 een meer dan geslaagde kinderdriedaagse! Wie inschreef werd drie dagen lang ondergedompeld in de natuur, ravotten, kampen bouwen, diersporen zoeken ... Het kwam allemaal aan bod. Leuke weetjes over dieren, over planten, het werd op een speelse manier aangebracht. Een eigen sjaaltje maken met natuurlijke materialen was een superleuke bezigheid!

Puitvoetbos, Daknamse meersen en de Kieldrechtse polders waren het kader waarin de kinderen zich reuze amuseerden.



Kampen bouwen ↑

Kriebeldieren analyseren ↓



Stempelen met natuurlijke materialen ↑



Natuurpunt Waasland

Sporen van wilde dieren zoeken ↓





## NATUURTUIN MOLSBROEK FEESTELIJK GEOPEND



Op zaterdag 11 juni was het eindelijk zover: onze vernieuwde natuurtuin Molsbroek mocht aan het publiek getoond worden! Onze terreinploeg, verschillende stagiaires en duiveltje-doet-het-al Wouter hebben de voorbije maanden het beste van zichzelf gegeven om de natuurtuin een heel nieuwe invulling te geven. Meer dan 200 bezoekers kwamen mee genieten van de opening.

### Pluisjesbos

Het Pluisjesbos is het eerste plekje dat je tegenkomt als je vanuit de Molsbergenstraat richting Molsbroek wandelt. Een mini-bosje met maximale natuurwaarde. Het is niet ongewoon dat je hier in het voorjaar familie eekhoorn (familie 'Pluisje') spot. Nu is het een heerlijke picknickplaats geworden met een hindernissenparcours voor de allerkleinsten. Wie zoekt, die vindt ook onze kleurrijke specht en eekhoorn Pluisje. De buitenkant van het bosje krielt van het leven door de goed gevulde takkenril.

### Spelen en leren

Aan de andere kant van het bezoekerscentrum kom je terecht in een wondere wereld waar spe-



len en leren hand in hand gaan. Naast gezellige picknickplekjes vind je er zelfs een buitenklasje, waar je gezellig kan vertoeven tussen het groen, maar ook kan klimmen en klauteren van stam tot stam. De twee bijen-/insectenhotelletjes maken het geheel af.

In het midden van de tuin vind je de 'speelberg' waar naar hartenlust geravot kan worden. Daaronder en daarop zorgen houten speelelementen voor uren spelplezier. De gemengde haag is nog heel jong nu, maar zal in de nabije toekomst zorgen voor een weelderige, groene omranding boordevol leven.

En ook 'water' is een natuurelement dat niet kan ontbreken in de natuurtuin. Aan de aangename oeverrand aan de natuurlijke poel kan je zelfs met de voeten in het water bengelen of gewoon genieten van het waterleven. Zag jij de otter al?

Kortom: het is een fijne ontmoetingsplaats geworden voor buurtbewoners, natuurliefhebbers en toevallige passanten.

### Crowdfunding

Dit alles kon tot stand komen door onze crowdfundingcampagne die in het najaar liep. Het platform van Streekfonds Oost-Vlaanderen gaf ons een stevig duwtje in de rug. Maar liefst € 10.150 werd ingezameld, en Streekfonds Oost-Vlaanderen deed daar nog een schepje bovenop met de € 5.000 die zij toevoegden.

Op 11 juni openden we de vernieuwde natuurtuin van het bezoekerscentrum Molsbroek. We creëerden enkele reliëfelementen in de natuurtuin, maakten het geheel meer open en pakten de beplanting aan. We plaatsten natuurlijke spelelementen, insectenhôtels en we ontwikkelden een informatief en educatief aanbod. Ook namen we de picknickplekken onder handen en maakten we een steiger waarbij je tot aan de waterrand kan. Inspiratie op doen voor je eigen natuurtuin? Dat kan hier. We richtten de natuurtuin zodanig in dat mensen hier inspiratie kunnen halen om thuis ook een natuurtuin te ontwikkelen, gericht op biodiversiteit.

*Evelien Van Doorselaere*





Zie ook : [www.hetgroenewaasland.be/kalender](http://www.hetgroenewaasland.be/kalender) of [www.hetgroenewaasland.be/klik](http://www.hetgroenewaasland.be/klik)

**NPW == Natuurpunt Waasland**

**NP CVN wandelingen : L = Laarzen gewenst \* = Geschikt voor wagentjes.**

**ALLE ACTIVITEITEN ZIJN TOEGANKELIJK VOOR IEDEREEN!!**

**Woensdag 05 oktober 2022**

**Natuurpunt Waasland – Scousele**

PlantenStudieGroep Scousele

Zolang het kan, gaan we op uitstap, anders wordt het een binnenactiviteit.

Info en verplichte inschrijving:

nine.vanhoyweghen@gmail.com 0473 72 66 15

**Donderdag 6 oktober 2022**

**Natuurpunt Waasland – Scousele**

Steendorp – Natuurfotografie voor beginners

Ook op 03.11 en 01.12

Op uitstap in de omgeving of opleiding en bespreking van gemaakte foto's. Staat open voor elke beginner die in groep wil werken. Info en verplichte inschrijving: guy.verbraeken@icloud.com 0475 548 033

**Hortus ter Saksen**

Over **hout en bomen**: voordracht 20 - 22 uur.

Een tweede avond (**zie donderdag 13/10**)

Info : <http://hortus-ter-saksen.be>

**Zondag 9 oktober 2022**

**Natuurpunt Waasland-Noord**

Paddenstoelenwandeling in het Stropersbos

Iedereen is welkom om nader kennis te maken met de wereld van de paddenstoelen en de samenhang met het geheel van de natuur. Om optimaal te kunnen waarnemen, komen een loop en een klein spiegelkje van pas. Bij nat weer zijn laarzen nuttig, anders wandelschoenen.

Afspraak Stropersbos, toegang Fort Sint-Jan (Stekene), tegenover de viswinkel 'Hollandse viscentrale'

Vertrek om 13u30 – Einde voorzien om 16u30

Gidsen : Marc De Meireleir, Dirk Baert en Hugo De Beuckeleer. Info : Marc De Meireleir 0487 68 49 79

Inschrijven via [www.panneweel.be](http://www.panneweel.be)

**Natuurpunt Waasland – Scousele**

Wandeling Wase cuesta 14 tot 16 u.

De wandeling gaat gedeeltelijk langs het Fort, Roomkouter en 't Hangene. Langs de Lange Dreef, de Oost-Sive polder en het schorregebied "het Kijkverdriet" keren we terug. Best stapschoenen en verrekijker.

Info en verplichte inschrijving: [scousele@natuurpunt-waasland.be](mailto:scousele@natuurpunt-waasland.be) 0473 72 66 15

Natuurhuis Kapelstraat 170a 9140 Steendorp

**Vzw Durme Taartenfestijn**

Ons traditioneel taartenfestijn staat weer voor de deur.

Kom taart eten en de natuur steunen op het mooiste terras van Lokeren. De opbrengst gaat integraal naar de aankoop van nieuwe natuur in onze streek.

Afspraak: 14u-18u aan bezoekerscentrum Molsbroek,

Molsbergenstraat 1, 9160 Lokeren

Info: [info@vzwdurme.be](mailto:info@vzwdurme.be)

**Donderdag 13 oktober 2022**

**Hortus ter Saksen**

Over hout en bomen

Van 20-22 uur. Meer info: zie donderdag 6 oktober.

**Vrijdag 14 oktober 2022**

**Natuurpunt Zuid Waasland**

Voordracht: 'Zet je tanden in de natuur'

Een lezing rond bedreigde biodiversiteit door Joeri Cortens. Mòeten wij wakker liggen van de IJsbeer die verdwijnt, laat staan van een kevertje dat er binnenkort niet meer is in Maleisië? **Zeker!**

Er moet dringend een einde komen aan het uitsterven van organismen, ook bij ons. We hebben de biodiversiteit broodnodig om ons te wapenen tegen de klimaatverandering die volop aan de gang is.

Joeri Cortens brengt aan de hand van enkele proevertjes verhalen uit andere continenten. Hij neemt je ook mee door de Vlaamse natuur, op zoek naar vergeten smaken en de bijzonder rijke biodiversiteit die eraan verbonden is. Het wordt een fijne avond, interessant en leerrijk. Begin maar alvast te watertanden!

Afspraak: 20u CC De Kouter Koutermolenstraat 8b Belsele. Inschrijven noodzakelijk op [www.natuurpunt-zuid-waasland.be](http://www.natuurpunt-zuid-waasland.be). Daarna stort je 10 euro voor leden (12 euro voor niet-leden) op BE03 7350 4628 8384. Info: [christelstrybos@hotmail.com](mailto:christelstrybos@hotmail.com) 052 46 00 58

**Zaterdag 15 oktober 2022**

**Natuurpunt Waasland-Noord**

Algemene **kennisquiz** met een knipoog naar de natuur NP Noord organiseert voor de derde keer een 'Algemene kennisquiz met een knipoog naar de natuur' in de zaal van de bibliotheek te Sint-Gillis-Waas. Wil jij graag eens testen hoe goed het gesteld is met je kennis? Of heb gewoon zin in een leuke quizavond?

Dan is deze quiz iets voor jou! Vorm met 4 deelnemers een ploeg, en schrijf je in via de website. De quiz heeft ook vragen over cultuur, muziek, sport,... en is dus zeker niet enkel bedoeld voor natuurkenners. Bedoeling is dat iedereen een leuke avond beleeft. Schrijf je snel in, de



[www.hetgroenewaasland.be/klik](http://www.hetgroenewaasland.be/klik)



plaats is beperkt tot max 20 ploegen.  
De opbrengst van de quiz zal gebruikt worden voor de aankoop van natuurgebieden in de regio.  
Bibzaal, Kerkstraat 67, 9170 Sint-Gillis-Waas.  
Vanaf 19u30 toegang, start quiz om 20u.  
€ 20 per ploeg; 4 deelnemers per ploeg  
Inschrijven via [www.panneweel.be](http://www.panneweel.be) Info Marcel Van Puymbroeck - 0468 26 07 84

### Natuurpunt Waasland – Scousele

Vogelwerkgroep "Scousele - Suskewiet"  
Uitstap naar Drijdijk *(in januari 2023 eenden en ganzen apr. 2023 nietvogels jun.2023 zangvogels)*  
Steendorp en brede omgeving.  
De uitstappen worden deskundig begeleid. Interesse in de uitstappen? Meld je bij [arnoldmoonen1@gmail.com](mailto:arnoldmoonen1@gmail.com)  
Info 0477 980 665.

**Natuurpunt Waasland – Scousele** Vogeltrekstelling  
De vogeltrek komt terug op gang. Veel vogels trekken over onze gebieden. Kom ze bekijken samen met vogelspecialisten. De telescopen staan klaar en uitgebreide uitleg kan je zonder probleem bekomen.  
Info en verplichte inschrijving: [gerry.heyman1@telenet.be](mailto:gerry.heyman1@telenet.be) 0498 577 224  
08.45 u tot 12.00 u. Op het terras van de zesde verdieping AC De Zaat, Frans Boelplein 1, 9140 Temse

### Zondag 16 oktober 2022

**Ons Streven** Dag van de Trage Weg  
*LANGS STOKOUDE EN SPLINTERNIEUWE TRAGE WEGEN*  
Tijdens de wandeling Bron en Broek leidt onze gids je rond langs stokoude en splinternieuwe trage wegen in Elversele. We vertrekken aan de prachtige en geklasseerde Sint-Margrietkerk, om vanaf recent opengestelde voetwegels Elversele langs alle kanten te bewonderen. We werpen een blik op de bronbosjes met hun unieke flora en dalen af naar het Groot Broek. Dit gebied was eeuwenlang een polder. In het kader van de Sigmawerken wordt dit gebied ontpolderd. We bewonderen, misschien voor de laatste keer, de Durmedijk om via het pittoreske Sombeke terug te keren.  
14:00u - 17:00u. Sint-Margriet kerk, Dorpstraat 13, 9140 Elversele. Deelname gratis  
[gert.hoofman@hotmail.be](mailto:gert.hoofman@hotmail.be) +32495991249

### Natuurpunt Waasland – Scousele

Dag van de trage weg. Van 14 tot 17u.  
'Onbekend Temse?'  
Begeleide wandeling in het noorden van Temse. Stap-schoenen en verrekijker. Met drank- en ruststop. Ontdek samen met onze gidsen de mooie natuur en trage wegen.  
Info en verplichte inschrijving: [scousele@natuurpunt-waasland.be](mailto:scousele@natuurpunt-waasland.be) 0473 72 66 15  
Start parking van het bedrijf LONKI, in de Schoenstraat,

juist voor Duitslandstraat.

### Vrijdag 21 oktober 2022

**Ons Streven** Prijsuitreiking zomerzoektocht  
Om 20 uur volgt de prijsuitreiking en proclamatie van onze zomerzoektocht. Iedereen is hierop van harte welkom: zowel deelnemers aan de zoektocht, als hun supporters, als mensen die erg leergierig zijn of er gewoon willen bij zijn.  
Na een woordje van de burgemeester of een vertegenwoordiger van de gemeente, presenteren we met een mooie computervoorstelling de antwoorden. Dit wordt een boeiende en ludieke voordracht over het plaatselijke onderwijs. De resultaten worden getoond en de winnaars krijgen hun prijs.  
Zoals de traditie het wil, wordt er onder de aanwezigen een aantal prijzen verloot. Mis deze leerrijke avond niet. Gildehuis Kaaistraat 10 Tielrode 20 uur.

### Zaterdag 22 oktober 2022

**Hortus ter Saksen** Over hout en bomen.  
Uitstap naar het HOUTlab in Plantentuin Meise en Arboretum van Tervuren 09 - 18 uur  
Info : <http://hortus-ter-saksen.be>

### Dinsdag 25 oktober 2022

**De Wiek** : Het klimaat, nu en in de toekomst met gast-spreker Frank Deboosere. Het opwarmende klimaat is 'hot news'. Het gaat immers niet zo goed met onze aarde. We zijn in snel tempo al onze voorraden aan het opsouperen. Zonder iets over te laten voor de mensen die na ons moeten komen. En dus wordt de aarde ziek en krijgt ze koorts. Het klimaat verandert. We zien het, we voelen het. De Noordpool smelt snel weg. Droogte en overstromingen, extremer weer, meer allergieën, ... we zijn niet goed bezig.  
Maar gelukkig staat er een nieuwe generatie klaar met frisse ideeën. Jonge mensen die voelen dat het anders moet. Enthousiaste mama's en papa's die de fiets herontdekken, ijverige wetenschappers en technici die onverwachte oplossingen bedenken, leerkrachten en leerlingen die tonen dat het veel duurzamer kan.  
Er wordt heel veel verwacht van onze politici en van de industrie. Maar zij alleen kunnen de klimaatwijzigingen niet ongedaan maken. Het is aan ons, burgers, om het goede voorbeeld te geven. Fietsvakanties, wasdraad, alternatieve energie, consuminderen, rustig aan, en soms een truitje meer.  
Het wordt een boeiende lezing, met verrassende info, klare taal, een vleugje humor, een natje, een droogje en veel praktische weetjes.  
DE WIEK, Dendermondebaan 8, Zele om 20 uur.  
[www.dewiek.be/e704/het-klimaat-nu-en-in-de-toekomst](http://www.dewiek.be/e704/het-klimaat-nu-en-in-de-toekomst)





## Zaterdag 29 oktober 2022

### Natuurpunt Waasland-Zuid

Bosbaden, baden in het bos?

Misschien heb je er al eens van gehoord: bosbaden, forest bathing of Shinrin-yoku?

Het is uiteraard niet letterlijk een bad nemen in het bos. In Japan doen ze het al van begin de jaren 80. Daar heet

het Shinrin-Yoku, wat dus letterlijk 'baden in het bos' betekent. Het is geen wandeling, maar het bos ervaren met je zintuigen. Je laat je uitnodigen door de natuur om je zintuigen te activeren. De natuur is niet het decor, maar het onderwerp. Je verlaagt je tempo en ervaart hoe het bos je kan helpen om bewuster in het moment te staan. Je wordt daarvoor uitgenodigd om gerichte oefeningen te doen die je zintuigen prikkelen en je te verbinden met de natuurlijke omgeving en met jezelf.



↑ Herfstbladeren onder onze blote voeten  
Foto: Pexels [Polina-Tankilevitch]

↓ Bekijken van kleurschakeringen  
Foto: Pexels [Polina-Tankilevitch]

↓↓ Luisteren naar natuurgeluiden met gesloten ogen  
Foto: Pexels [Korhan Erdol]



Het is wetenschappelijk bewezen dat het goed is voor je gezondheid, zowel voor je fysieke als je mentale 'weerstand'.

We trekken met een kleine groep van maximum 10 personen met een open geest, in stilte de natuur in. Meenemen: kussen of deken om op



te zitten/licgen op de grond. Warme kledij; we zitten dikwijls stil, dus is het frisser/kouder dan wandelen

Afspraak: 14u (tot 17u) Haasdonkse bossen, Haasdonk [exacte locatie wordt later nog meegegeeld]  
Prij: €5. Inschrijven: verplicht, via [www.natuurpunt-zuid-waasland.be](http://www.natuurpunt-zuid-waasland.be)  
Gids en info: [rika.vandewalle.npwz@gmail.com](mailto:rika.vandewalle.npwz@gmail.com)

**Hortus ter Saksen** De juiste boom voor elke tuin:  
herfstwandeling 14 - 16:30 uur

Deze rondleiding is een vervolg op de rondleiding van 25 juni naar aanleiding van de voordracht van Martin Hermy over 'De juiste boom voor elke tuin', maar iedereen kan aansluiten. Martin Hermy overtuigde ons, op basis van wetenschappelijk onderzoek, dat de voordelen van bomen ruimschoots opwegen tegen de nadelen. Bovendien kunnen we door het maken van een juiste soortkeuze, de nadelen minimaliseren.

Niets is zo frustrerend als een mooi boompje te koop zien staan, maar het niet te durven kopen. Hoe groot wordt de boom? Zal hij dan nog passen in mijn tuin? Waar moet ik hem planten? In het Hof ter Saksen maken we een wandeling die ons helpt kiezen voor onze eigen tuin.

Op 25 juni bekeken we een selectie bomen op volwassen leeftijd, sommige hadden al gebloeid, anderen waren in bloei, maar hun blad was groen. Iedereen kan aansluiten om tijdens deze herfst-wandeling de bomen in hun herfstoutfit te bewonderen, een periode waar veel soorten voor bijkomende sierwaarde in je tuin zorgen.

Rondleiding: Jan Van Bogaert en Carol D'haeyer.  
Info: [carol.dhaeyer@lorre.be](mailto:carol.dhaeyer@lorre.be). Waar? Binnenkoer Hof ter Saksen, Hof ter Saksendreef 2, 9120 Beveren.

Deelname: 5 €/pp. Inschrijven via [info@hortus-ter-saksen.be](mailto:info@hortus-ter-saksen.be) en overschrijven van 5 euro per deelnemer op rekeningnummer BE86 1030 5638 4350 van Hortus ter Saksen met vermelding van: Herfstwandeling, naam en mailadres per deelnemer.

## Zondag 30 oktober 2022

### Natuurpunt Waasland - Scousele

Paddenstoelwandeling 14 tot 16.00 u

Het natuurgebied rond het Natuurhuis is rijk aan paddenstoelen. De Barbiërgidsen helpen ons om ze te ontdekken. Ook zeer leuk voor kinderen. Stapschoenen.

Info en verplichte inschrijving: [scousele@natuurpunt-waasland.be](mailto:scousele@natuurpunt-waasland.be) 0473 72 66 15.

Natuurhuis, Kapelstraat 170a Steendorp

## Zondag 6 november 2022

**Vzw Durme** Maandwandeling Molsbroek: Het vallen van de bladeren.

Waar denk jij aan bij het vallen van de bladeren? Heb je





heimwee naar de zomer? Of kijk je al uit naar de winter? de mooie herfstkleuren? Gids Patrick neemt ons mee op sleeptouw in het prachtige Molsbroek. Tot Dan!  
Afspraak: 14u30 aan bezoekerscentrum Molsbroek, Molsbergenstraat 1, 9160 Lokeren  
Meer info: [info@vzwdurme.be](mailto:info@vzwdurme.be)

**Woensdag 9 november 2022**

### Natuurpunt Waasland – Scousele

PlantenStudieGroep Scousele  
Steendorp. Zolang het kan, gaan we op uitstap, anders wordt het een binnenactiviteit.  
Info en verplichte inschrijving:  
[nine.vanhoyweghen@gmail.com](mailto:nine.vanhoyweghen@gmail.com) 0473 72 66 15

**Vrijdag 11 november 2022**

### Ons Streven

Voorstelling boek van Christiaan Wittebroodt  
Zie elders in HGW.

**Zondag 13 november 2022**

### Natuurpunt Waasland – Scousele

Watervogeltelling. Ook op 18.12  
Waesmeer, Tielrode broek, Roomacker, Durmemonding tot Mirabrug  
Info [gerry.heyrman1@telenet.be](mailto:gerry.heyrman1@telenet.be) 0498 577 224

### Hortus ter saksen luswandeling Korbeek- Dijle (25 km, GR 512 en Streek-GR Dijleland)

De Voer, IJse en Dijle meanderen in het Brabants plateau ten zuid- westen van de immer drukke studentenstad Leuven. Maar tussen Bertem, Loonbeek en de 'DoodeBemde' is het één en al rust en natuur! Afspraak: 9.30 uur aan de kerk van Korbeek-Dijle (parkeergelegenheid in de omgeving). Inschrijven bij [freddy.moorthamer@skynet.be](mailto:freddy.moorthamer@skynet.be) of 0475 923484.



*soms zijn er hindernissen bij het wandelen*

**Zondag 13 november 2022**

**Natuurpunt Waasland-Noord Paddenstoelenwandeling** in het Sint-Jacobsgat (Kreken van Saleghem)  
Iedereen is welkom om nader kennis te maken met de

wereld van de paddenstoelen en de samenhang met het geheel van de natuur. Om optimaal te kunnen waarnemen, komen een loep en een klein spiegelkje van pas. Bij nat weer zijn laarzen nuttig, anders wandelschoenen.  
Natuurhuis Panneweel, Krekeldijk 2, Sint-Gillis-Waas  
Vertrek om 13u30 – Einde voorzien om 16u30  
Gidsen : Marc De Meireleir, Dirk Baert en Hugo De Beuckeleer. Info : Marc De Meireleir, 0487 68 49 79  
Inschrijven via [www.panneweel.be](http://www.panneweel.be)

**Donderdag 17 november 2022**

**Natuurpunt Waasland – Scousele** Stoere verhalen over insecten door Peter Berx, schrijver samen met Lieven Scheire, van het boek "Insecten, het geflipte leven van zespotigen en andere vreemde beesten"  
Steendorp. NP lid 8€, geen NP lid 10 €  
Info en verplichte inschrijving: [scousele@natuurpunt-waasland.be](mailto:scousele@natuurpunt-waasland.be) 0473 72 66 15. Van 20 tot 22 u.  
Natuurhuis Kapelstraat 170a 9140 Steendorp

**Zaterdag 19 november 2022**

### Hortus ter Saksen

Zintuigenactiviteit 'horen': stiltewandeling 14 - 16 uur.



In Hof ter Saksen is op de binnenkoer van de hoeve dit jaar een zintuigentuin aangelegd. We zetten elk zintuig één voor één in de spotlight en starten met "horen". We beleven de stilte met een stiltewandeling. Bij een stiltewandeling laten we nog meer dan anders de natuur op ons inwerken. We genieten van het geluid van de stilte... en van wat we horen. Door de stilte te beleven genieten we meer van de natuur. Deze wandeling is geschikt voor volwassenen. Kom de stilte ervaren.

Gids: Rika Van de Walle.

Info: [liesbetvanremoortere@hotmail.com](mailto:liesbetvanremoortere@hotmail.com).

Zintuigentuin op de binnenkoer Hof ter Saksen, Hof ter Saksendreef 2, Beveren. Deelname: 5 euro/pp.

Inschrijven via [info@hortus-ter-saksen.be](mailto:info@hortus-ter-saksen.be) en overschrijven van 5 euro per deelnemer op rekeningnummer BE86 1030 5638 4350 van Hortus ter Saksen met vermelding van: Stiltewandeling, naam en mailadres van de deelnemer(s).

Zondag 20 november 2022

**Vzw Durme** Landschapswandeling.

Trek alvast je stevige wandelschoenen aan want samen met ervaren gids Dirk maken we een flinke tocht (9km). Je stapt op de bodem van de vroegere Schelde, klimt naar een rivierduin en maakt kennis met sikkelbanken, oeverwallen, stootoevers, ... als resultaat van 12000 jaar landschapsontwikkeling in de Vlaamse vallei na de laatste ijstijd. Info: donk@vzwdurme.be  
Afspraak: 14u, Onthaalpoort Donkmeer

Zaterdag 26 november 2022

**NP Waasland-Scousele** Dag van de natuur:  
aanplanten haag in het Schouselbroek.

Wil je meehelpen?  
Info genny.heyman1@telenet.be 0498 577 224

**Natuurpunt Waasland Zuid**

Najaarsvogeltrek in Rivierpark Maasvallei

Wintertijd!

Dat hebben die talrijke vogels uit het Hoge Noorden ook begrepen. Ze zoeken hier bij ons warmere oorden op om te overwinteren, zo ook in het grensoverschrijdend Rivierpark Maasvallei.

Het Limburgs Landschap, de plaatselijke natuurvereniging, beheert er meer dan 2500 ha in een gebied dat rijk is aan unieke flora en fauna. Dankzij de werking van deze vereniging heeft het natuurgebied een grotere biodiversiteit. Zo vindt de zeldzame grindwolfspin haar plekje daar.



Foto's: Frans Verstaeten

We wandelen die morgen in het natuurgebied **Negenoord-Kerkeweerd** langs waterplassen die ontstonden door ontgrinding. Ze zijn in de winter altijd druk bevolkt door watervogels. Smienten overwinteren er in grote aantallen. Talloze steltlopers doen het daar ook goed. Er broeden verschillende koppels ijsvogels. Allicht zien we sporen van bevers.



Uitzicht vanuit het uitkijktplatform De Wissen

Bij mist doemen silhouetten op van Gallowayrunderen en Konikpaarden. Ruigte, graslanden, ecologisch rijke oevers en wilgenbos vormen een mozaïeklandschap dat een optimale kans kreeg om zich opnieuw te ontwikkelen tot 'wilde natuur'. Het wordt dus een boeiende wandeling. In de namiddag doen we in de buurt verschillende observatieplaatsen aan met de wagen. Onze gids is niemand minder dan Frans Verstraeten, de voorzitter van Limburgs Landschap. Wie hem kent weet dat hij de beste plekjes in de regio kent.

We picknicken in het onlangs nieuw geopende natuurcentrum De Wissen in Dilsen-Stokkem, een natuurcentrum waar je ook terecht kan voor uitgebreide info over de streek. De Wissen is voortaan de hoofdtoegangspoort voor het Rivierpark Maasvallei. Het is een modern, opvallend gebouw, met veel glas en een uitkijktplatform bovenop het dak met een prachtig uitzicht.

Voor wie iets minder in vogels is geïnteresseerd zijn er verschillende exposities te zien over de geschiedenis van de Maas, het landschap in de buurt en het mandenvlechten. Voor elk wat wils dus.

**PRAKTISCH:**

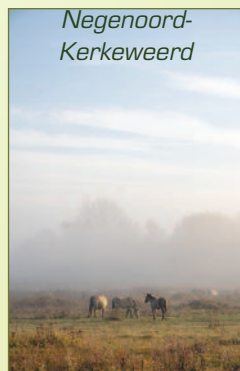
Vervoer eigen wagens, kostendelend samenrijden mocht corona het toelaten. 1 euro per persoon per 20 km voor wie meereijdt. Maximum aantal deelnemers 20.

Denk aan warme kledij, goede stapschoenen en breng verrekijker en picknick mee  
Afspraak: 7.30u Syntra, Hoge Kouter 1, Sint-Niklaas. Terug rond 19u.

Inschrijven kan door het digitaal formulier in te vullen op onze website [www.natuurpunt-zuid-waasland.be](http://www.natuurpunt-zuid-waasland.be).

Je stort 5 euro (leden) of 8 euro (niet leden) op BE03 7350 4628 8384 van Natuurpunt Waasland Zuid.

Info :  
christelstrybos@hotmail.com  
052 46 00 58





Zondag 4 december 2022

Hortus ter Saksen luswandeling

Ezemaal, Kleine Gete (20,5 km, deels GR 128)

Balancerend op de taalgrens kronkelt de 'PetiteGette' naar het provinciaal domein en indrukwekkende kasteel van Opheylissem. Op het plateau stappen we in de sporen van de 'processie van Hakendover' en het tracé van de Romeinse heerweg. Afspraak: 9.30 uur aan het station van Ezemaal aan de N279. Inschrijven bij [freddy.moorthamer@skynet.be](mailto:freddy.moorthamer@skynet.be) of 0475 923484.

Dinsdag 6 december 2022

Hortus ter Saksen

Klimaat en biodiversiteit: gevelgroen. 20 - 22 uur.

In de reeks klimaat en biodiversiteit benadrukken we thema's die maatschappelijk en laagdrempelig zijn. Op deze thema-avond rond gevelgroen geeft Bruno Verschaeve van Groene Gevels vzw ons aan de hand van een presentatie advies over gevelbegroening. Meer bepaald gaat de voordracht over klimplanten die vanuit de volle grond via een klimhulp, gebouwen begroeien. Zoveel mogelijk gevelgroen verspreiden is immers de missie van de vzw. Als ook jij een klimplant tegen je gevel zou laten groeien, zou dat een fantastische zaak voor het klimaat zijn. **Klimplanten zorgen namelijk voor zuivere lucht, extra zuurstof, minder CO2 en meer biodiversiteit. Bovendien zorgt meer groen aan gevels voor een frisser en aangenamer straatbeeld. Het is een heel eenvoudige, betaalbare en plaatsbesparende manier om meer groen in de stad te brengen.**

Ben je benieuwd wat er tegen jouw gevel zou kunnen groeien? Kom dan luisteren hoe je hem groener kan maken. Een kleine moeite voor jou, betekent echt een wereld van verschil. In het voorjaar van 2023 voorzien



we een safari in Sint-Niklaas om een aantal gevelgroenrealisaties te bekijken. Zet alvast zaterdag 29 april 2023 in je agenda als aanvullende activiteit op deze voordracht.

Spreker: Bruno Verschaeve, **VZW groene gevels**. Hoeve Hof ter Saksen, Hof ter Saksendreef 2, Beveren. Deelname: 10 euro/pp.

Inschrijven via [info@hortus-ter-saksen.be](mailto:info@hortus-ter-saksen.be) en overschrijven van 10 euro per deelnemer op rekeningnummer BE86 1030 5638 4350 van Hortus ter Saksen vzw met vermelding van: Gevelgroen, naam en mailadres van de deelnemer[s].

Zaterdag 10 december 2022

Natuurpunt Waasland Kernen Zuid en Lokeren

winterwandeling Roomacker & Tielrodebroek. Tielrode-



foto: Johan Vercauteren

Vele mensen denken dat er in de winter in de natuur niet veel te beleven valt. Ga met ons de uitdaging aan en ga mee op zoek naar nog bloeiende bloemen, overwinterende vogels, knoppen die al klaar staan,...

Wandel mee en geniet van de winterse natuur!

We proberen die dag langsheen het natuurschoon in Tielrode te wandelen en daarbij twee natuurparels te verkennen: de Roomacker en het Tielrodebroek. Naast leuke natuurwaarnemingen en -weetjes kom je ook te weten wat de toekomst van de natuur in deze gebieden wel mag zijn.

We starten stipt om 9.00u. De wandeling eindigt rond 12.00u.. We verzamelen aan het Veer te Tielrode.

Deze wandeling is helaas niet geschikt voor rolstoelen en kinderwagens.





Meebrengen: Kledij aangepast aan de weersomstandigheden. Deze wandeling is gratis voor leden van Natuurpunt. We beperken het aantal deelnemers wel tot 20. Inschrijven is dus nodig via een inschrijvingsformulier op de website [www.natuurpunt-zuid-waasland.be](http://www.natuurpunt-zuid-waasland.be)  
Info: Johan Vercauteren npzw@gmail.com  
0474/71 51 20

**Zondag 11 december 2022**

**Natuurpunt Waasland – Scousele**

Winterwandeling

Steendorp. Even buitenkomen doet deugd. Een flinke wandeling in onze mooie omgeving. Iedereen welkom. Stapschoenen. Verrekijker meebrengen indien mogelijk. Info en verplichte inschrijving: [scousele@natuurpunt-waasland.be](mailto:scousele@natuurpunt-waasland.be) 0473 72 66 15  
13.30 tot 15.30 u. Natuurhuis Kapelstraat 170a 9140 Steendorp.

**Natuurpunt Waasland-Noord** organiseert : Wintermarkt in Natuurhuis Panneweel

Op zoek naar een leuk cadeau voor de feestdagen én een gezellige uitstap? Dan ben je op onze Wintermarkt in het Natuurhuis Panneweel op het juiste adres! Maar liefst 16 standhouders hebben een plaatsje in onze verwarmde schuur en boomgaard. Je vindt er artisanale producten en geschenken en je kan er genieten van lekkere Saeftinger hamburgers, verse pannenkoeken, Siciliaanse cannoli of een stukje taart bij een dampende koffie of een frisse Gageleer. Er is ook een winterbar met glühwein, soep en jenever, Dit alles geserveerd door onze vrijwilligers.  
Natuurhuis Panneweel, Krekeldijk 2, Sint-Gillis-Waas  
Verdere info op [www.panneweel.be](http://www.panneweel.be)

**Woensdag 14 december 2022**

Natuurpunt Waasland – Scousele Steendorp – PlantenStudieGroep Scousele  
Steendorp. Zolang het kan, gaan we op uitstap, anders wordt het een binnenactiviteit.  
Info en verplichte inschrijving: [nine.vanhoyweghen@gmail.com](mailto:nine.vanhoyweghen@gmail.com) 0473 72 66 15

**Dinsdag 20 december 2022**

**Hortus ter Saksen**, klimaat en biodiversiteit: water en ontharden, 20 - 22 uur  
In de reeks klimaat en biodiversiteit benadrukken we thema's die maatschappelijk en laagdrempelig zijn. Op deze thema-avond over water en ontharden geeft Bernadette Pieters, adviseur bij Stadsbestuur Sint-Niklaas dienst Projecten openbaar domein, ons aan de hand van een presentatie advies. Hoe bekom je een betere waterhuishouding en buffer je het water in je tuin om tekorten te voorkomen? Gaande van vermijden van afstroom, her-

gebruik van regenwater, infiltratie, wadi, waterdoortlatend materiaal, water bufferen en afvoeren, en lozen van water.  
Als afkoppelingsdeskundige is Bernadette geëngageerd in hergebruik en infiltratie van regenwater.  
Waar? Hoeve Hof ter Saksen, Hof ter Saksendreef 2, Beveren. Deelname: 10€/pp.  
Inschrijven: via [info@hortus-ter-saksen.be](mailto:info@hortus-ter-saksen.be) en overschrijven van 10 euro per deelnemer op rekeningnummer BE86 1030 5638 4350 van Hortus ter Saksen vzw met vermelding van: Water en Ontharden, naam en mailadres per deelnemer[s].



**OXFAM WERELDWINKEL**  
Zaterdag 10 tem zaterdag 31 december  
Oxfam Wereldwinkel Beveren: **CADEAUHUIS**  
Winkel alle dagen doorlopend open, behalve op maandag (van 14u tot 17u)  
Zaterdag 10 december: opening  
  
Zaterdag 3 en zondag 4 december  
Oxfam Wereldwinkel Melsele  
**CADEAUDAGEN:** Kapel OC Boerenpoort 10u - 17u

**POLDERS VAN GROOT-KRUIBEKE**  
Gratis polderwandelingen aangeboden door de Vlaamse Waterweg en begeleid door de Barbiërgidsen. Verplicht inschrijven: [info@barbiërgidsen.be](mailto:info@barbiërgidsen.be)  
Meer info op: [www.barbiërgidsen.be](http://www.barbiërgidsen.be)  
  
Zondag 02 oktober 14.00 u Plezante fietsquiz  
Zondag 06 november 14.00 u Paddenstoelwandeling  
Zondag 04 december 14.00 u Luister- en fluisterwandeling

**NATUURHUIS IN STEENDORP**  
Het Natuurhuis is in oktober open op zondag van 14 tot 18 u. Ook open op 13 november en 11 december van 14 tot 17 u.  
Je kan er terecht voor een sanitaire stop, een drankje, een gezellige babbel en info over de streek en je hebt een prachtig uitzicht van op het dakterras.  
Kom wandelen in onze mooie streek en spring eens binnen! De vrijwilligers van Natuurpunt Scousele verwachten je. Kapelstraat 170a 9140 Steendorp.  
Er is een fietsenparking en een oplaadpunt voor elektrische fietsen. Ben je met de bus? Bushalte 'Blauwhof Steendorp' op 30 m. Ben je met de auto? Parkeren langs de Kapelstraat.

**Tweemaandelijks natuur- en milieutijdschrift,**

42ste jaargang - nr 3; oktober 2022 - nr 227

coördinatie ABLLOvzw

**Werk mee aan een  
groener Waasland !**

Abonneren kan door  
**8 Euro** over te schrijven  
op BE39 7310 4317 9119



**HET GROENE  
WAASLAND**

Wie een abonnement wenst op dit tweemaandelijks tijdschrift *Het Groene Waasland* (=HGW of GW) kan dit

\* door **8 EURO** over te schrijven naar de **ABLLO-leden rekening BE39 7310 4317 9119** met vermelding "lidgeld 2022 [graag naam /namen vermelden]".  
Zie <https://hetgroenewaasland.be/abonnement>

\* of via een contactadres van een vereniging, die U vindt op <https://hetgroenewaasland.be/verenigingen>.

*Abonnees zijn automatisch ook lid van de regionale vzw ABLLO.*



**GRAPHIUS** (Druk in de Weer), Traktaatweg 8

**B-9041 Genk, Tel. +32 9 218 08 41**

[info@graphius.com](mailto:info@graphius.com)

**REDACTIE:** Marc Temmermans, Jenny De Laet, Astrid Martens,

Martzen Frans, Nine Van Hoyweghen, Dirk Hylebos, Gilbert Cant.

Alle teksten voor het volgende nummer moeten binnen zijn **voor 25/11/2022** bij Gilbert Cant tel 03 775 19 31 [groene.waasland@gmail.com](mailto:groene.waasland@gmail.com)

## Inhoud:

02 ...Samen voor meer bos in het Waasland	...boostvoorbos
03 ...Opnieuw otters in de valleien van Durme, Moervaart en Schelde?	...vzw Durme
04 ...Infoavond over de Durmetuin en de familie Wittebroodt	...Ons Streven
05 ...Ons Streven maakt school	...Ons Streven
06 ...Ingroening bedrijventerrein n41 Klein- en Groot Broek	...Ons Streven
07 ...Positief nieuws voor de Roomacker	...Ons Streven
08 ...Paddenoverzet 2022	...Ons Streven
09 ...To the rescue	...Ons Streven
10 ...Van Z-vormige bosstructuur tot nieuwe cultuur van het publiek domein	...ABLLOvzw
16 ...Meedenken met beleidsplan ruimte Sint-niklaas	...ABLLOvzw
17 ...KLIK-berichten	...ABLLOvzw
20 ...Wolf duikt op in het Waasland	...vzw Durme
22 ...De sluipmoord op de open ruimte	...BBL - ABLLOvzw
24 ...Aankondiging boomplantactie	...Natuurpunt Waaskand
26 ...Sfeerbeelden Panneweel	...ABLLOvzw3
28 ...Vlaanderen moet een kans geven aan brede fietslanen !	...ABLLOvzw
30 ...Nieuwe Fietsvademeccum fietsvoorzieningen	...ABLLOvzw
30 ...Voor vergroening en ontharding en tegen hittestress	...ABLLOvzw
31 ...Geslaagde kinderdriedaagse!	...Natuurpunt Waaskand kern Zuid
32 ...Natuurtuin Molsbroek feestelijk geopend	...vzw Durme
33 ...Kalender	...HWG

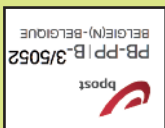
**Hoofdredactie** Dirk Hylebos - 052/46 30 51

**Vormgeving en coördinatie:** Gilbert Cant, 03 775 1931 Maria Van de Vyver

**e-mail :** [groene.waasland@gmail.com](mailto:groene.waasland@gmail.com)

**Abonnement 8 EURO Oplage 1300 exemplaren**

*Het Groene Waasland verschijnt in februari, mei, oktober en december.*



**P 708696**  
1 9100 Sint-Niklaas  
Artifitekkantoor :